

ZÁKLADNÍ REGISTRY
POPRVÉ

**„Klapka,
...jedem!“**

1. 7. 2012 a co potom?

Zcela nezadržitelně se blíží datum, kdy bude spuštěn ostrý provoz základních registrů. Datum, kdy bude nastartován nejdůležitější projekt veřejné správy, který zároveň zkompletuje základní sestavu, jež je „životně“ důležitá pro elektronickou veřejnou správu, tedy eGona. Pokud začínáte cítit nervozitu z toho, že se toto datum blíží, a Vy máte pocit, že nejste dostatečně připraveni, nemáte všechny potřebné informace a nevíte, co se vlastně stane, je třeba zcela jasně říci, nestane se NIC. Předně 1. 7. 2012 je neděle a ještě k tomu začínají prázdniny. A to je dobře (myšleno opravdově). Protože během prázdnin se pomaloučku všechno bude zabíhat, sedne si to tak, jak má, data se vyčistí, AIS se připojí a my si budeme moci v září na konferenci v Mikulově říci, jak se to povedlo. A pokud jste náhodou netrpěliví a ještě stále nervózní, otevřete toto číslo magazínu Egovernment, kde Vám přinášíme poslední předstartovní informace.

Hezké registrové léto

Ing. Michal Jirkovský
šéfredaktor

e-government 20:10

aneb žijem si jak na zámku,
ať to trvá věčně

MIKULOV • 4. - 5. 9. 2012

ODBORNÝ
PARTNER

PLATINOVÝ
PARTNER

GENERÁLNÍ
PARTNER

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Telefonica

Konference bude v letošním roce, vedle dalších témat, především hodnotit provozní zkušenosti po dvou měsících ostrého provozu Základních registrů.

Informace o letošním i předchozích ročnících na

www.egovernment.cz/mikulov

ZLATÝ
PARTNER

STŘÍBRNÝ
PARTNER

PARTNER

TECHNOLOGICKÝ
PARTNER

FINANČNÍ SLUŽBY
KDYKOLI A KDEKOLI

komunikace obrazem

Obsah

redakce	ÚVOD	2
	OBSAH, TIRÁŽ	4
základní registry	ZÁKLADNÍ REGISTRY - CO O NICH VÍME	6-7
	RADEK ŠMERDA: „ZA NÁS SPLNĚNO“	8-9
	PODAT ŽÁDOST O CERTIFIKÁT MŮŽE KAŽDÝ OVM	10-12
	REGISTROVÝ KOMIKS	14-17
	SCI-FI: ZÁKLADNÍM REGISTRŮM JE 50 LET.....	18-20
	AGENT 007 PRO PŘIPOJENÍ K ZR	21
	REGISTR ÚZEMNÍ IDENTIFIKACE, ADRES A NEMOVITOSTÍ	22-24
	KUKÁTKO, ANEB JAK SE NEZBLÁZNIT ZE STARTU ZR	26-27
	KŘÍŽOVKA, ANEB JAK SE NEZTRATIT PŘI PŘÍSTUPU K ZR	28-29
	AUTOMATIZOVANÁ PUBLIKACE ŽIV. SITUACÍ NA PVS	30-31
	ZKUŠENOSTI S BUDOVÁNÍM ZR OBYVATEL	32-33
BEZ FEDERACE IDENTIT NELZE SDÍLET EL. SLUŽBY VS	34-35	
cloud computing	CLOUD PRO OBCE A OBČANY - JIŽ DNES REALITA	36-37
	CLOUD COMPUTING A VEŘEJNÉ ZAKÁZKY	38-40
konference	ISSS 2012 - SYSTÉM ZR ČR	42-43
	MĚSTSKÝ ROK INFORMATIKY 007	44-46

V rámci České a Slovenské republiky vydává:

info♦com s.r.o., Krokova 2, 128 00 Praha 2

www.infocom.cz

IČO: 26426331

zapsána u Městského soudu v Praze

pod č. C - 81357

tel.: 241 412 518 - 9**e-mail:** egovernment@egovernment.cz**http:** www.egovernment.cz

ISSN 1801-9420

Šéfredaktor: Ing. Michal Jirkovský**Korektorka:** PhDr. Helena Veverková**Asistentka:** Bc. Anna Hosová**Grafika:** PROPAGANDA, Kafkova 10, Praha 6**Tiskárna:** A. R. GARAMOND, Hlavatého 664, Praha 4**Registrační číslo:** MK ČR E 11364

Reprodukce celku ani jeho částí v jakémkoliv provedení není povolena bez výslovného souhlasu Egovernment - info♦com.

Registrace:

Magazín Egovernment je distribuován, na základě registrace, pracovníkům veřejné správy v České republice a na Slovensku **ZDARMA**. Ostatní čtenáři, kteří nejsou pracovníky veřejné správy zaplatí cenu **100 Kč (4 EUR)** bez DPH/**výtisk, tj. 400 Kč (16 EUR)** bez DPH **ročně**. S registrací získáte, kromě pravidelného zaslání magazínu, i informace o dalších projektech, které realizuje společnost **info♦com s.r.o.**

VOLBA MISS EGOVERNMENT 2012 & VYHLÁŠENÍ ZLATÝCH EGONŮ

Magazín Egovernment si Vás dovoluje upozornit na skutečnost, že vyhláší další ročník soutěží Miss eGovernment (dříve Miss Czech POINT) a Zlatý eGon.

Soutěž Miss eGovernment je určena všem dámám, které pracují v rámci elektronické veřejné správy (například na stavebních úřadech, matrikách, elektronických podatelkách, Czech POINTech, řidičských průkazech atp.). S ohledem na spuštění Základních registrů v letošním roce tak dochází k podstatnému rozšíření této soutěže, která byla v minulosti omezena pouze pro dámy pracující na CzechPOINTech. Nyní tedy mohou do soutěže vstoupit všechny dámy, které realizují výkon veřejné správy elektronickou cestou.

Vyhlášení výsledků probíhá tradičně na zámku Mikulov, tentokrát 4. 9. 2012. Vítězka pojede na víkend do MILÁNA.

Máte na svém úřadě sympatické kolegyně? Přihlašte je!

Podrobnosti a přihlašovací formulář naleznete na <http://www.egovernment.cz/miss/>.

FINÁLE se koná v rámci společenského večera konference

e-government 20:10 aneb žijem si jak na zámku, ať to trvá věčně

www.egovernment.cz/mikulov

Kromě soutěže jednotlivců - sympatických dam, je opět připravena i soutěž pracovišť **Czech POINT** o sošku **Zlatého eGona**. Tato soutěž nevyžaduje jiné úsilí, než **PŘIHLÁŠIT** své pracoviště do soutěže a následně na vyzvání nám odeslat přehled o počtech vydaných výpisů. Letos se soutěží o skleněnou sošku Zlatého eGona, kterou vyrobili ve sklárně Rückl. Vyhlásování výsledků a předávání cen proběhne opět **na zámku Mikulov 4. 9. 2012.**

Kontakt na pořadatele:

tel.: 241 412 518, e-mail: infocom@infocom.cz

Neváhejte a zapojte se! Přijďte se pobavit a zažít atmosféru volby Miss eGovernment na vlastní kůži v romantických prostorách zámku Mikulov. Potřebné informace a fotogalerie z předchozích ročníků naleznete na

WWW.EGOVERNMENT.CZ/MISS

Základní registry startují – co o nich víme?

Za chvíli, tedy jen za několik málo dní, startuje zřejmě největší projekt elektronizace veřejné správy v ČR – základní registry. Jedná se o završení eGona, a tedy o zkompletování projektů elektronizace veřejné správy, které dohromady tvoří funkční celek, jenž by nám všem, tedy občanům, firmám i samotným úřadům, měl značně usnadnit život. Jedná se o KIVS – komunikační infrastrukturu veřejné správy, datové schránky, Czech POINTy a zmiňované základní registry. Vzhledem k významu tohoto projektu, stejně jako vynaloženému úsilí a prostředkům, by se dalo očekávat, že informace o jejich významu, datu spuštění a změnách, které po tomto datu nastanou, na nás budou útočit ze všech možných i nemožných stran. Neděje se tak. Cílená „masáž“ neprobíhá, a proto se magazín Egovernment snaží tímto monotematickým číslem alespoň trochu zmapovat, co se to vlastně děje.

NOTORICKY ZNÁMO?

Vláda ČR schválila na začátku roku 2007 cíle strategie Efektivní veřejná správa a přátelské veřejné služby pro období 2007 – 2015. Praktická podstata těchto cílů je známa pod názvem eGon. Jednou z jeho součástí, a tedy jedním ze zásadních cílů uvedené strategie, bylo vytvoření základních registrů veřejné správy, jejichž prostřednictvím by veřejná správa sdílela tzv. referenční data. Cílem je odstranění rozdílnosti datových souborů, které se ve VS vyskytují, jejich častá duplicita, odstranění chybných údajů atp.

Základní registry tedy mají:

- poskytovat právně závazné referenční údaje o definovaných objektech a subjektech;
- propagovat změny v těchto údajích do celé veřejné správy (změny jsou oprávněni provádět pouze tzv. editoři);
- umožnit sdílení dat i z dalších informačních systémů veřejné správy;
- zjednodušit ohlašovací povinnost;
- vytvořit předpoklady pro optimalizaci a sjednocení procesů veřejné správy.

V souvislosti s registry se nově objevuje pojem referenční údaj. Jedná se o data, která o nás všech veřejná správa bude mít nyní uložena v základních registrech, která

budou udržována aktuální a jako taková budou pro veřejnou správu jedinečně použitelná. Tato data – referenční údaje – budou rozdělena do čtyř základních registrů. Údaje o fyzických osobách budou vedena v registru obyvatel, údaje o právnických osobách v registru osob, údaje o územních prvcích v registru územní identifikace a údaje o orgánech veřejné moci a jejich rozhodnutích v registru práv a povinností.

Každý orgán veřejné moci bude mít od 1. 7. 2012 k těmto údajům přístup pouze prostřednictvím registrovaných agendových informačních systémů. To znamená, že se jedná o agendové informační systémy, které získají od Správy základních registrů (SZR) certifikát pro komunikaci s Informačním systémem základních registrů (ISZR), a mají oprávnění podle registrované agendy. V takovém případě je možný přístup přímo, tedy prostřednictvím služeb vnějšího rozhraní základních registrů.

Je možné využít přístupu i nepřímou cestou, a to prostřednictvím Czech POINTu nebo datové schránky. V takovém případě ale jde o využití formulářové žádosti a formulářové odpovědi.

ÚLEVA PRO KLIENTY

Kde je ona podstatná změna? Klient veřejné správy, tedy občan, nemusí od nynějška dokladovat referenční údaje, které o něm veřejná správa vede, a zároveň má přehled o tom, jaké referenční údaje jsou o něm vedeny a kdo je využívá. Úředník má totiž povinnost přednostně využít data, která jsou uložena v základních registrech, a neobtěžovat tím občana. Zároveň občan od veřejné správy obdrží jednou ročně výpis referenčních údajů, vedených o něm, a o jejich využívání. Tento výpis obdrží občan automaticky v případě, že má datovou schránku. Pokud ne a chce jej v listinné podobě, musí o to požádat.

Jediné, co tedy občan nyní musí udělat, je prokazatelně se úředníkovi identifikovat – nejlépe pomocí elektronicky čitelných identifikačních dokladů.

SOUČASNÁ SITUACE

Úředníci jsou těmi, kteří využívají data v registrech, případně těmi, kteří je mohou editovat. To jsou tzv. pověřené pracovníci, kteří nejpozději do tří dnů, kdy zjistí změnu údaje oproti tomu, co je vedeno v základních registrech, musí provést tuto změnu v základních registrech. Jak bylo řečeno, editory jsou pověřené osoby, kdežto uživateli by měli být všichni úředníci, pokud ovšem (a tady je velmi citlivý bod pro hladký běh základních registrů) úřad, na kterém pracují, oznámil působnost jejich agendy, respektive činnostní role. Tím je totiž rovněž dáno oprávnění konkrétního úředníka nahlížet do registrů a vymezení rozsahu údajů, které zde může získat. Proto podstatnou součástí registru práv a povinností je i tzv. matice rolí a oprávnění. Tady by měla být zanesena každá úřední pozice, definována její role v rámci veřejné správy a s ní související oprávnění k využití určitých dat ze základních registrů. Problém české veřejné správy je, že ve skutečnosti nezná, co vlastně všechno vykonává, tedy nezná všechny role a k nim nutná oprávnění. Proto bylo nutné, aby tyto jednotlivé role byly definovány a následně se zjistilo, který úřad je vykonává. Tzn. někdo musí vyhlásit, že existuje v rámci veřejné správy takováto kon-

krétní role, a někdo musí říci, tuto roli já vykonávám. Jedná se o proces natolik složitý, že zatím (dva týdny před spuštěním ostrého provozu základních registrů) stále není ukončen. Tedy zatím nebyly zaregistrovány všechny agendy ani nebylo ještě ukončeno oznámení o působnosti v těchto agendách. Jinými slovy, řada úředníků, kteří vykonávají nějaké agendy, nejsou v oné matici zaneseni, a tudíž nebudou moci po 1. 7. 2012 přistupovat k základním registrům přímou cestou.

ČESKÁ ULIČKA

Jak bylo výše popsáno, vedle přímého přístupu k ISZR je možné získat data ze základních registrů přes Czech POINT anebo prostřednictvím datové schránky. A to je právě situace, která zřejmě bude nutná pro všechny ty, kteří nebudou zaneseni v oné matici rolí. Prostřednictvím formuláře mohou ZR položit dotaz a prostřednictvím formuláře získají odezvu. Nebude to patrně tak úplně pružné, jak by asi základní registry měly být, a určitou záhadou zatím zůstává, jak bude v rámci tohoto dotazování filtrováno, který úředník může jaká data z registrů získat. Právě k tomu slouží ona matice rolí. Na základě role, kterou v rámci veřejné správy hraji, mě ISZR „pustí“ do registrů, respektive mi půjčí data konkrétního rozsahu. Jak ale bude moji roli poznávat prostřednictvím Czech POINTu nebo datové schránky, není zatím zřejmé.

Tato cesta je však provizorní, i když výjimka pro tuto možnost je zřejmě na jeden rok, pro jistotu. Postupně se počítá s tím, že i úřady, které tak ještě neučinily, se urychleně začnou ke své roli přihlašovat.

Díky základním registrům tak zřejmě poprvé v historii jasně zmapujeme veřejnou správu v celé její šíři, což by do budoucna mělo umožňovat její efektivnější řízení.

Máme se tedy na co těšit

Michal Jirkovský

Základní registry jsou technologicky připraveny k provozu

Nečekal jsem, že budu moci říct právě teď a právě to, co je v titulku tohoto článku. Od svého podzimního nástupu do funkce náměstka ministra vnitra zodpovědného za IT a e-government, tedy i za zavádění základních registrů, jsem se potýkal s obrovskými problémy, způsobenými především zpožděními, a také s chybami, které se kupily, a nikdo se neměl k tomu, aby je řešil.

Zvládli jsme stěhování datových center do pražských objektů Státní tiskárny cenin a České pošty. Samotný proces stěhování, především do prostor České pošty, ale provázely problémy. Není důvod se k tomu nepřiznat. Je zřejmé, že jde o úplně nové datové centrum, takže tuto novinku provázely jisté porodní bolesti, ale věřím, že po vypjatých situacích, kterými jsme si prošli, si Česká pošta už snad uvědomuje vážnost situace a i svoji roli jako klíčového partnera státu v českém e-governmentu. Jak pošta zvládla svůj náročný úkol, to se ale ukáže až později.

Úspěšně probíhá hromadná aktualizace dat z hlavních editačních systémů, jako je ISEO, IAIS, AISP a ISÚI. Jednotlivé registry jsou naplněné ostrými daty a běží jejich ověřovací provoz. Musím ale říct, že připravenost na straně OVM – ústředních orgánů státní správy nebo samosprávy – není bohužel zcela sto-

procentní. Důležité je si stále uvědomovat, že úspěšnost projektu základních registrů záleží také na jejich využívání. To je sice upravené příslušným zákonem, ale přesto považuji za nutné toto podtrhnout. Neočekávám, že všechno projde bez problémů, i proto Ministerstvo vnitra přichází v rámci jiných projektů e-governmentu, jako je Czech POINT nebo datové schránky, s řešením, které pomůže využívat základní registry v souladu se zákonem. Tím je přístup k datům prostřednictvím funkcionality systému Czech POINT, v němž bude existovat sada formulářů, žádostí a výstupů v rámci prostředí CzechPOINT@office. Zároveň je pro úředníky další technickou cestou přístup pomocí formulářů a výstupů s využitím datových schránek OVM. Toto variantní řešení vzniklo proto, že je už dnes jasné, že

k datu ostrého spuštění základních registrů, tedy k 1. červenci 2012, nebude dokončen proces registrace všech agend a přidělení všech činnostních rolí, a tedy nebude naplněna v plném rozsahu matice rolí a oprávnění. V souvislosti s povinností, aby úředníci využívali pro svou úřední činnost referenční údaje, proto Ministerstvo vnitra připravilo řešení problému, kdy úředník má sice využívat referenční údaje ze základních registrů, ale k 1. červenci nebude dokončen proces registrace jeho agendy a činnostní role. Proto po dobu nejdéle jednoho roku od nabytí účinnosti zákona, tedy nejdéle do 30. 6. 2013, bude možné využít přístup k referenčním údajům právě prostřednictvím CzechPOIN@office nebo datových schránek.

Jak asi víte, vláda schválila koncept KIVSu, navržený Ministerstvem vnitra. Po březnu 2013 budou

mít orgány veřejné správy povinnost nákupu telekomunikačních služeb formou centralizovaného nákupu právě prostřednictvím Ministerstva vnitra. To se ale týká pouze nákupu datových služeb umožňujících datovou komunikaci se službami e-governmentu prostřednictvím Centrálního místa služeb a s dalšími systémy jednotlivých OVS. A další část nákupu služeb druhé a třetí úrovně – KTS data a KTS hlas – bude centrálně nakupována pouze pro ty subjekty, které s tím budou souhlasit. Ty subjekty, které k centrálnímu nákupu nepřistoupí, si tyto služby budou moci pořizovat samostatně.

Začíná být jasnější také to, z čeho bude placen provoz registrů i Správy základních registrů, na které teď leží velké břemeno, a i díky novému řediteli SZR Michalu Peš-

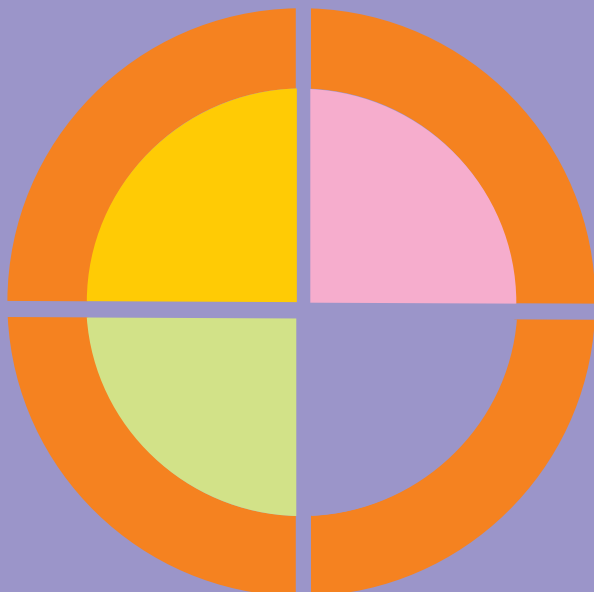
kovi vše směřuje k tomu, že tato dlouhodobě zpochybňovaná instituce zvládne svůj úkol bez větších problémů. Vzděláváme zástupce samospráv, starosty, vedoucí IT odborů či oddělení, referenty v bloku velkých seminářů po celé republice tak, aby byli připraveni a věděli, co se od nich očekává po 1. 7. 2012, tedy po termínu spuštění základních registrů do ostrého provozu. Připravujeme pro ně speciální informační brožuru.

Ještě vnímám nedostatky v informování široké veřejnosti o principu základních registrů, byť si uvědomuji, že pro laiky budou registry zajímavé pouze a jen v tom případě, že budou plně funkční a uspoří jim čas a návštěvy x úřadů a postávání ve frontách. Věřím ale, že pomůže osvětová kampaň, kterou připravujeme.

Všechno ale není tak růžové, jak popisují. Technologická připravenost je jen jedna strana mince. Pro plnou funkčnost významné evoluční změny je také nutná „osvěcenost“ na straně veřejné správy. Potýkáme se mimo jiné s pořížemi, které způsobují jiné ústřední orgány státní správy, které včas a úplně nepřihlašují své agendy. Bez jejich součinnosti, bez součinnosti dalších úředníků napříč státní správou a samosprávou nelze brát základní registry za plnohodnotné. Je to podle mého soudu nezodpovědný přístup, kdy hrozí, že prostředky, které Evropská unie a stát vynaložily na vznik základních registrů, nebudou plně využity. Je to nezodpovědný přístup také vůči občanům, kterým chceme nabídnout úsporu jejich času. Je to nezodpovědný přístup i vůči sobě samým, protože občané si nemohou vážit zaměstnanců veřejné správy, pokud pro ně nedělají pokud možno jen to nejlepší. A v neposlední řadě je to nezodpovědný přístup vůči pracovníkům z Ministerstva vnitra, ale i Českého statistického úřadu, Českého úřadu zeměměřického a katastrálního, Úřadu pro ochranu osobních údajů a dalších institucí, kteří odvedli obrovský kus práce na vzniku základních registrů.

I proto berte tento můj text jako výzvu. Jako výzvu k tomu, abychom společně dotáhli projekt základních registrů do nejlepšího možného stavu. Je to naše odpovědnost vůči občanům České republiky.

JUDr. Radek Šmerda, Ph.D.
náměstek ministra pro informační technologie
a eGovernment, MVČR

Podat žádost o certifikát pro přístup k základním registrům již může každý OVM

Každý orgán veřejné moci si od 1. 6. 2012 může požádat o certifikát pro přístup do základních registrů pro ověřovací provoz. Výhodou je, že jakmile bude jeho agendový informační systém prostřednictvím tohoto certifikátu komunikovat se systémem základních registrů, má správce systému i OVM vyřešeno zahájení ostrého provozu základních registrů. Certifikát pro ověřovací provoz zůstává v platnosti rok od data vydání, a proto zůstává platnosti i po 1. 7. 2012, kdy systém zahájí odebrání referenčních údajů ze základních registrů.

Všechny důležité dokumenty související s podáním žádosti jsou vystaveny na webových stránkách Správy základních registrů v záložce pro správce AIS. Každý orgán veřejné moci si proto může podat žádost o přidělení certifikátu svému informačnímu systému, který splní požadavky stanované Správou základních registrů - správcem informačního systému základních registrů. Žádost se podává na Správu základních registrů, která je pro systém základních registrů certifikační autoritou. Proto k základním registrům nelze přistupovat žádným jiným certifikátem.

Žádost je nutné podat buď z formuláře na webových stránkách Správy základních registrů nebo z Portálu veřejné správy nebo z prostředí Czech POINT. Všechna tři místa odkazují na jeden zdrojový formulář, se kterým se zachází stejným způsobem, na nějž jsou všichni zvyklí z prostředí Czech POINT. Po rozkliknutí formuláře dochází formou datové zprávy k předvyplnění a zároveň OVM dostává k dispozici k vyplnění pouze údaje, které se týkají jen jeho a znamená to, že před odesláním formuláře proběhly základní kontroly. První podmínkou

pro přidělení certifikátu je splnění zákona č. 365/2000 Sb., tzn. orgán veřejné moci musí mít svůj informační systém registrovaný na Ministerstvu vnitra v informačním systému o informačních systémech veřejné správy. Druhou nutnou podmínkou je přihlášená působnost v registrované agendě v souladu se zákonem č. 111/2009 Sb. Oba tyto údaje uvádí orgán veřejné moci v žádosti o certifikát do ověřovacího provozu. Bez těchto údajů certifikát vydaný nebude a informační systém nebude moci komunikovat s vnějším rozhraním základních registrů.

Samotná žádost obsahuje několik základní oblastí - informace o OVM (název, IČO, DS, sídlo, provozovatel agendového informačního systému, osoba oprávněná jednat za OVM, kontaktní osoba), údaje o agendovém informačním systému (název, identifikátor informačního systému z IS o ISVS, kódy registrovaných agend), informace k připojení agendového informačního systému (pevná IP adresa, je-li subjekt KIVS, jedná-li se o editační AIS, zda bude využívat asynchronní služby, jak byl informační systém prověřen v testovacím prostředí).

Dále žádost obsahuje prohlášení správce o testování agendového informačního systému a souhlas se zveřejněnou dokumentací k získávání certifikátu pro ověřovací provoz.

Pro vydávání certifikátů a vyřizování žádostí platí pravidlo, že jeden certifikát pro jeden agendový informační systém může být instalovaný na více serverech a naopak na jednom serveru může být více certifikátů pro více různých agendových informačních systémů. Dále platí, že agendový informační systém má v ověřovacím a produkčním prostředí maximálně dva platné certifikáty, tzn. pro každé prostředí pouze jeden. Druhý certifikát bude vydán na základě žádosti nejdéle tři měsíce před koncem platnosti aktuálního platného certifikátu. Po tuto přechodovou dobu může mít orgán veřejné moci pro svůj agendový informační systém dva platné certifikáty pro jedno prostředí. V současné době se vydávají certifikáty s roční platností. Pro testovací prostředí bude toto pravidlo zachováno, v ověřovacím prostředí bude možné podle zkušeností nastavit platnost certifikátu až na tři roky. Prodloužení platnosti certifikátu z jednoho roku na delší dobu bude po zahájení ostřejího provozu posuzováno zejména z pohledu zajištění bezpečnosti přístupu k systému základních registrů. Bližší informace k certifikátům je na webových stránkách v záložce pro správce AIS v dokumentu Certifikáty a jejich použití.

Dokument, který se doporučuje dobře prostudovat před zahájením připojování agendového informačního systému k systému základních registrů a se kterým vyslovuje správce podání žádosti souhlas, jsou Bezpečnostní požadavky na agendový informační systém. Jedná se o deset základních pravidel, které musí AIS splňovat nebo respektovat. V plném znění jsou požadavky na webových stránkách v záložce pro správce AIS. Ve zjednodušeném znění AIS musí: mít definováno obsazení agendových rolí, které vykonává; mít zajištěnou řádnou identifikaci uživatelů; zajištěnou nepopíratelnost činnosti každé osoby při práci s AIS; zajištěnou bezpečnost soukromého klíče a certifikátu používaných

pro přístup k základním registrům; zajištěnou bezpečnost počítačů, na kterých je AIS provozován; zajištěno, aby všichni správci AIS byli poučeni, že je nepřipustné používat data poskytovaná základními registry k jiným účelům než k výkonu agend podle příslušných zákonů. Dále musí být AIS ověřen v testovacím prostředí základních registrů. Tato podmínka byla velmi diskutována a na základě konzultací s pracovní skupinou ústředních správních úřadů byl požadavek v textu změkčen na možnost, kdy v testovacím prostředí základních registrů prověřoval správce AIS nebo jeho dodavatel, který správci vydá prohlášení, že testoval v rámci spolupráce s jiným orgánem veřejné moci. Dalším požadavkem je, že správce AIS je povinen nahlásit Správě základních registrů narušení bezpečnosti AIS i narušení bezpečnosti základních registrů na Helpdesk. V případě, že Sprá-

va základních registrů zjistí, že AIS ohrožuje bezpečnost základních registrů, má právo až do doby vyřešení problému zablokovat přístup k základním registrům. Před podáním žádosti je potřeba myslet na generování certifikátu, který se k podávané žádosti přikládá. Podrobný postup je popsán v dokumentu Postup generování asymetrického klíčového páru, který je v sekci pro vývojáře na webových stránkách Správy základních registrů.

Celý proces připojování k ověřovacímu provozu byl zahájen již 1. 4. 2012, kdy se začaly napřed připojovat jednotlivé registry na vnitřní rozhraní Informačního systému základních registrů. Pak následoval řízený proces připojování jednotlivých agendových informačních systémů na vnější rozhraní. Tento proces obsahoval od 1. dubna do 1. června tři základní milníky a spočíval v individuálním vyzvání vybraných skupin orgánů veřejné moci Správy základních registrů, aby v rámci součinnosti podaly žádost o připojení svých agendových informačních systémů k systému základních registrů. Datové zprávy s výzvami obsahovaly i všechny potřebné dokumenty. Tímto postupem bylo v 1. etapě osloveno prvních sedm systémů, které byly klíčové pro zahájení fungování celého systému základních registrů. Napřed informační systém územní identifikace do registru územní identifikace adres a nemovitostí (RUIAN), pak informační systém evidence obyvatel do registru obyvatel (ROB), který obsahuje vazby na RUIAN, potom integrovaný agendový informační systém do registru osob (ROS), který obsahuje vazby na ROB i RUIAN. Agendový informační systém působnosti do registru práv a povinností (RPP), ten je důležitý pro kontrolu oprávnění přistupujících agendových informačních systémů. Dalším je jednotný identifi-

ční prostor (JIP/KAAS), který bude pomáhat agendovým informačním systémům s autentizací a identifikací uživatelů, kteří budou přistupovat ve svých systémech k datům ze základních registrů. Posledními dvěma systémy jsou informační systém evidence občanských průkazů a informační systém evidence cestovních dokladů. Oba přistupují prostřednictvím ISZR do registru obyvatel.

V druhé etapě byli 18. května osloveni všichni editoři, kteří přistupují svými systémy přímo k vnějšímu rozhraní Informačního systému základních registrů. Přehled všech orgánů veřejné moci, editujících data v základních registrech, je na webových stránkách Správy základních registrů v záložce pro správce AIS v souboru přehled editujících AIS (agendových informačních systémů).

Třetí etapa oslovování orgánů veřejné moci s výzvou k součinnosti proběhla 25. května, kdy výzvu k součinnosti dostaly Česká správa sociálního zabezpečení, Všeobecná zdravotní pojišťovna, Generální finanční ředitelství, Ministerstvo dopravy (registr řidičů, registr motorových vozidel).

Od 1. června jsou všechny důležité dokumenty vystaveny na webových stránkách Správy základních registrů v záložce pro správce agendových informačních systémů. Každý orgán veřejné moci si proto může podat žádost o přidělení certifikátu svému informačnímu systému, který splní požadavky stanované Správou základních registrů – správcem informačního systému základních registrů.

Ověřovací prostředí se dnem 1. 7. 2012 mění v ostré provozní prostředí. Všechna data uložená v základních registrech se stanou k tomuto dni referenčními, závaznými. A orgány veřejné moci by měly svoje správní rozhodnutí konat s využitím referenčních dat.

RNDr. Renata Novotná,
vedoucí odboru správy a koncepce, SZR

Nejširší nabídka registrace

domén

.info

.bz

.re

.fr

.eu

.tel

.com

.us

.CZ

.me

.se

.cu

.co.uk

.de

.asia

.sk

.net

.ws

.xxx

.ro

.pl

.jp

www.regzone.cz

V nabídce více jak 150 světových domén. Ke každé doméně webové stránky ZDARMA - služba inPage MINI.

„Svatba byla úžasná,
ale to běhání potom
co jsem změnila
jméno a adresu!“

„... na občanku
vyplnit
formulář...“

„... pro řidičák
vyplnit formulář
a do fronty...“

„... na pasovku,
vystát frontu
a vyplnit
formulář...“

„... změnit
trvalý pobyt
na obecním
úřadě...“

„... sociálka, zase
formulář...“

„... a zdravotní
pojišťovna
totéž...“

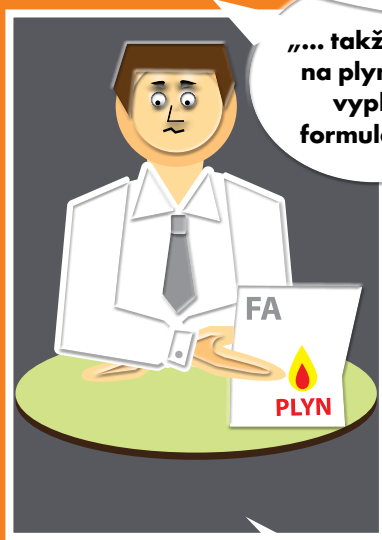

„... a pak jsem
vzpomínala, kdo
všechno mi posílá
faktury... ”

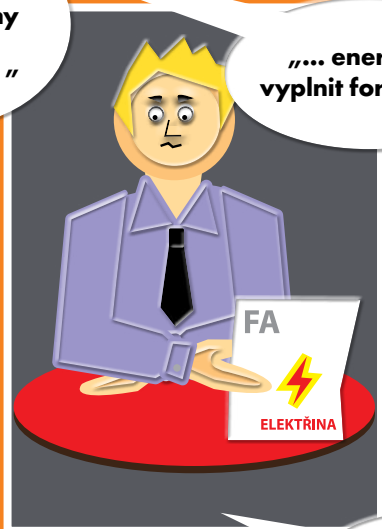

„... všude jsem vyplňovala
pořád to samé,
jako MAGOR ... ”

„... takže hurá
na plynárny
vyplnit
formulář... ”

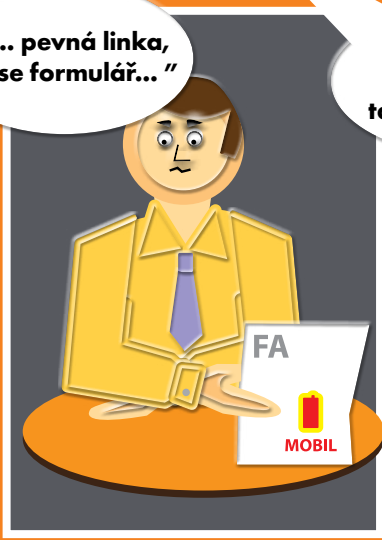
„... energetika,
vyplnit formulář... ”

„... mobilní operátor,
zase formulář... ”

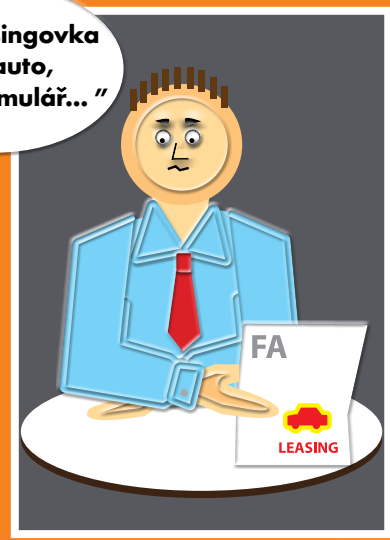
„... pevná linka,
zase formulář... ”

„... v bance,
kde mám účty
taky formulář... ”

„... leasingovka
na auto,
zase formulář... ”

**„Ale takhle už to
NIKDY nebude!“**

**„od července
už nebudeš létat
jak magor!“**

**„... na matrice ti
změní údaje..“**

**„... ty se zapišou
do základních
registrů...“**

**„... a každý úředník
hned vidí, že jsi změnila
jméno a adresu“...“**

**„Takže nemusíš
nikam létat!“**

„Navíc, můžeš chtít, aby se to automaticky dozvěděli i ti ostatní!“

„... takže fakt nemusíš nikam lítat a vyplňovat žádný další formulář...“

„... a řešit, komu to máš ještě oznámit a na koho jsi zapomněla...“

„Jo, jo, prostě jsi se vdala v blbou dobu, ještě než začaly fungovat ZÁKLADNÍ REGISTRY!“

PLYN

LEKTRINA

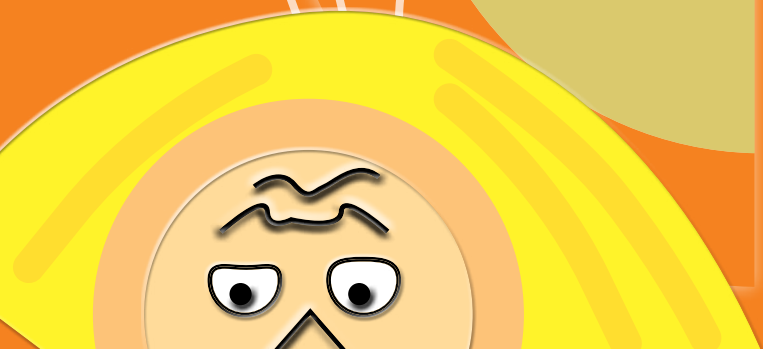
KČ
BANKA

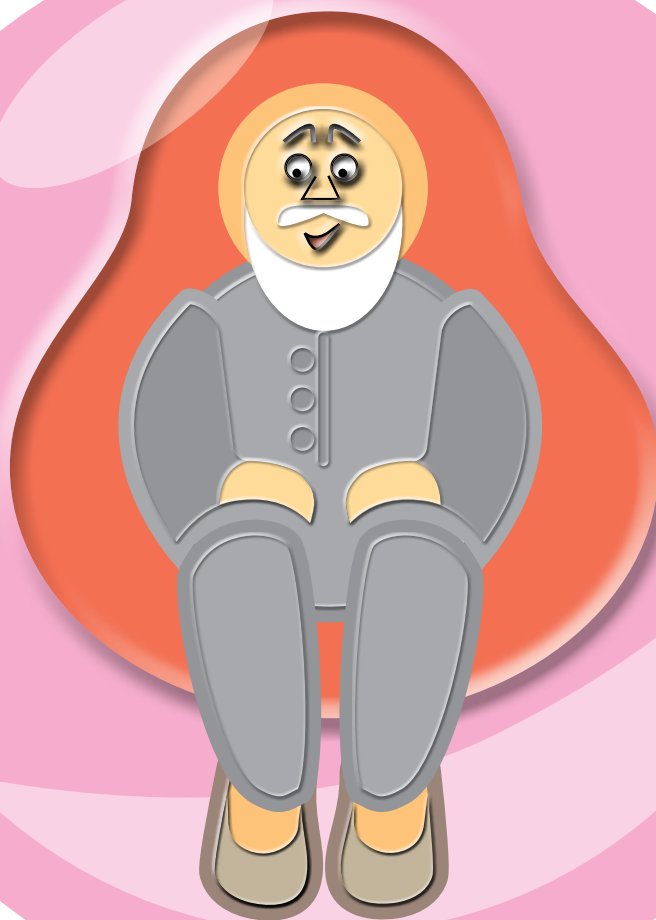

TELEFON

„!?!“

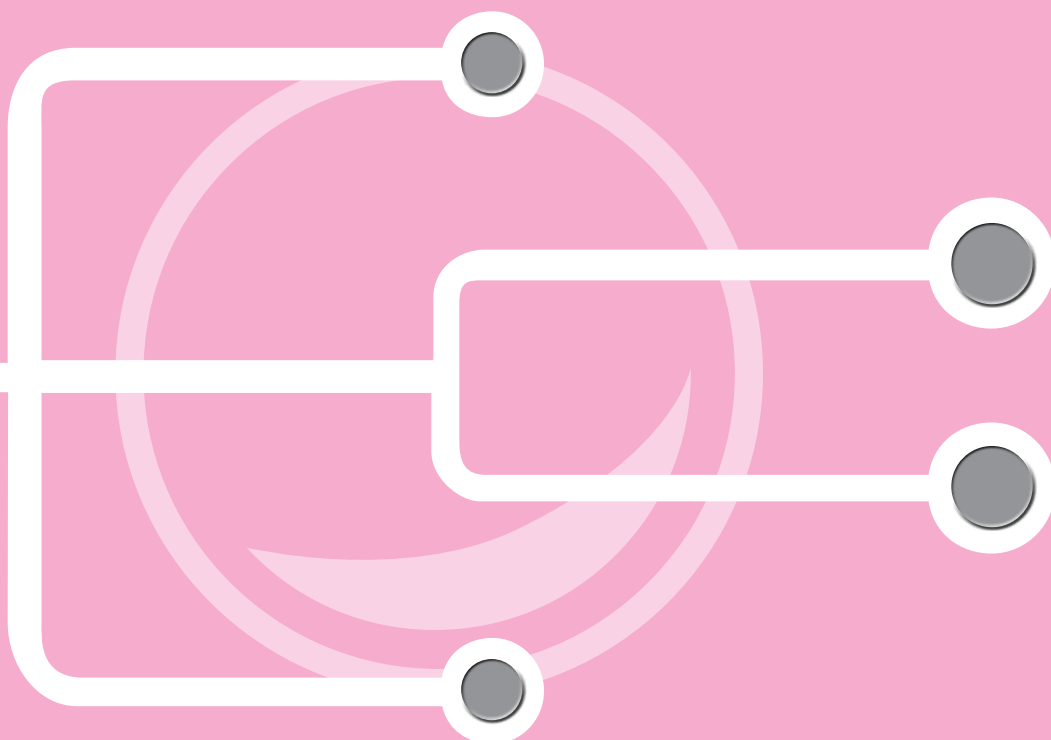
Sci-Fi story: Základním registrům je už padesát let

Je rok 2062. Sedím ve svém pokoji a přemýšlím, kdy přijde. Je mi 87 a za mého života se jen málokdy stalo, aby za mnou přišel někdo, kdo chce se mnou natočit videorozhovor. Tentokrát přijde mladá reportérka a chce, abych zavzpomínal. Doufám, že si vzpomenu na většinu věcí, které bude chtít vědět, snad ano. Můj zdravotní stav je celkem dobrý, nicméně asi před sedmi lety jsem si raději nechal dát ten CHIP. Jo, nemám tyhle novinky rád, ale doktor mě přesvědčil. Řekl mi, že kromě jiných funkcí bude mít kompletní přehled o mém zdravotním stavu a v případě jakékoliv „poruchy“ u mne budou dřív, než to sám poznám. Původně ten CHIP sloužil pro jiné účely. V podstatě nahrazoval průkaz totožnosti, jak rád říkám občanku, ale tenhle výraz už dnes nikdo nezná. Dnes může tenhle CHIP fungovat jako zdravotní diagnostika, identifikace polohy, platební karta, identifikace vůči registrům a kdovíco dalšího. Vlastně všechno začalo před padesáti lety, tedy přesně 1. 7. 2012. Je to zvláštní, ale toto datum si pamatuji docela přesně. Kvůli němu chce přijít i ta mladá reportérka, která vlastně ani nezná dobu „před registry“. Narodila se totiž až potom. Ona chce vědět, jak vše vlastně začalo, a chce se mnou mluvit, protože já jsem u toho byl.

Centrální systém mého bytu mi avizuje příchod návštěvníka, avšak při porovnání s mými kontakty nemůže provést identifikaci – ještě u mě nebyla. Ano, je to ta mladá reportérka. Systém jí však, po ověření s mým kalendá-

řem a po identifikaci pomocí jejího CHIPu vůči registrům, sám vpouští do mého bytu.

„Dobrý den, rád Vás vidím, pojdte dál,“ říkám. Je malá, usměvavá a v oblečení stejně šilená jako většina těch

dnešních mladých. Jde rovnou k věci, instaluje zvláštní holografické audio-video zařízení a konstatuje, že rozhovor může začít.

„Buďte v poho, sestřihám to pak ve studiu a pošlu Vám to ještě k autorizaci. Můžeme začít?“

„Ano, jistě,“ odpovídám.

Jaká byla vlastně doba před rokem 2012? Jak jste vyřizovali poplatky, stavební povolení, daňové přiznání, to jste snad pořád líтали po úřadech? Dělali jste vůbec něco jiného?

Ale jo, uklidněte se, život přece fungoval skoro stejně jako teď, jen jsme byli méně závislí na počítačích, ale máte pravdu, že nebylo jednoduché něco vyřídit. Stavební povolení na můj dům mi trvalo cca půl roku. Prostě to chtělo trpělivost a postupně si zjistit, jaká všechna razítka potřebujete, a také záleželo, na jakého úředníka jste narazila. Dnes je to jednodušší, vše lze vyřídit elektronicky, všechny procesy jsou na všech úřadech stejné a je taky jedno, se kterým úřadem věc začnete řešit – to za nás nebylo.

Bylo vůbec něco lepší?

Určitě, lidi se znali, dnes nemusíte vůbec vylézt z domu, vše lze vyřídit vzdáleně, ani už nevím, kdy mluvím s automatem a kdy s živým člověkem.

Jak vlastně vypadal začátek registrů?

V letech 2011–2012 byla dokončena a vyhodnocena výběrová řízení na všechny části základních registrů. Registr územní identifikace (RUIAN) dostal na starosti Zeměměřičský úřad, registr osob (ROS) zase Statistický úřad, převodník údajů (ORG) Úřad pro ochranu osobních údajů. Ostatní části, jako registr obyvatel (ROB), registr práv a povinností (RPP) a rozhraní mezi registry (ISZR), byly ve správě Ministerstva vnitra (dnes Ministerstvo digitální komunikace – pozn. autora). Vznikla také nová instituce, která se jmenovala Správa základních registrů. Ta dostala na starosti koordinaci a technické zabezpečení všech částí. Pamatuji si, že to byla doba velkých změn.

Co vlastně měly přinést základní registry?

Myslím, že měly přinést právě to, co si dnes Vy vůbec neuvědomujete, jelikož Vám dnešní stav přijde naprosto normální. Za prvé to bylo vytvoření státem garantovaných dat o osobách, majetku, firmách a informace o právech a povinnostech. Za druhé to byla garance, že úředník,

který s Vámi řeší nějaký problém, se o Vás dozví pouze to, co potřebuje k vyřešení tohoto problému, a za třetí, že veškeré procesy jsou přísně hlídány a je nutné vždy zdůvodnit, proč o tyto informace žádáte.

Ale to je přece normální, ne?

Já myslím, že zatím pořád nechápete, jak to bylo předtím. Dám konkrétní příklad. U stavebního povolení jste potřebovala cca 5 různých povolení od 5-ti různých institucí. Byl to samotný stavební úřad, vyjádření od hasičů, informace od životního prostředí, správy chráněného území, informace o sítích položených na stavební parcele atd. Přestože byl tento proces obecně popsán, probíhal v určitých částech území různě a každý úřad po Vás chtěl různé dokumenty a různé formuláře. Tudiž jste obíhala Vy a získávala postupně veškerá razítka, až jste konečně dorazila k cíli. Bylo to vyčerpávající jak pro Vás, tak i pro samotné úředníky, protože postupy nebyly jasně stanovené. Ale zase na druhou stranu, člověk potkal plno lidí.

To je šílené, proč to takto (ne)fungovalo?

Je to jednoduché, takto byl systém nastaven historicky, tedy v době, kdy nebyly počítače, internet, mobilní telefony, certifikáty a navigace. Všechny tyto věci se začaly velmi rychle rozvíjet v 90. letech minulého století, ale veřejná správa na to jednoduše nestihla a ani nemohla reagovat.

Teprve začátkem tohoto století začala vznikat kontaktní místa CzechPOINT. Mimo jiné, předtím jste například kvůli výpisu z trestního rejstříku musela pouze osobně do Prahy nebo bylo nutné tam v předstihu dvou týdnů napsat žádost.

Dalším milníkem byl vznik tzv. datových schránek, tedy jakýchsi garantovaných e-mailů, a to nejprve pouze

jako povinné pro veřejnou správu a firmy. Dnes je to právě Váš CHIP, který garantuje Vaši identifikaci a autorizaci z jakéhokoliv počítače.

Dalším milníkem byl postupný rozvoj tvorby garantovaných dat pomocí časových razítek a kvalifikovaných certifikátů, včetně způsobu jejich obnovy a garance jejich neměnnosti.

Nejdůležitějším okamžikem však bylo spuštění základní registrů a s tím spojené další činnosti, jako vyčištění legislativy od zbytečných nebo duplicitních zákonů, vytvoření mapy jednotných procesů a úkonů v rámci veřejné správy.

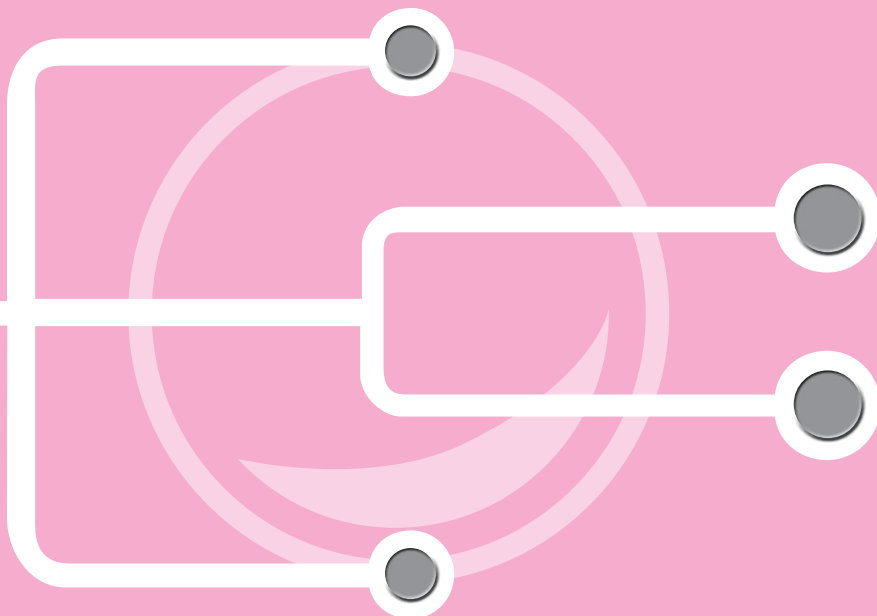
Tedy od tohoto data (1. 7. 2012) už začalo vše fungovat tak, jak to známe teď?

Ani zdaleka ne, myšlení lidí nezměníte ze dne na den, ale určitě se vše od této doby začalo posouvat do stavu, který znáte nyní. Tedy, že Vám se to zdá, jak Vy říkáte, naprosto „easy and simple“. Prostě ze svého počítače nebo mobilu zahájíte proces s názvem „stavební povolení“ a jste postupně informována o krocích, ve kterých Vaše žádost obíhá napříč různými úřady, a jen někdy jste vyzvána k doplnění dalších údajů.

To mi stačí, děkuji za rozhovor a dle dohody Vám ho pošlu k autorizaci. Nashle.

A jak rychle přišla, tak i rychle odešla. Uspěchaná doba. Myslím, že stejně úplně nepochopila, jaké to bylo „předtím“, a myslím, že to ani pochopit nechtěla, ale to vůbec nevdává...

Bc. Jan Jelínek
vedoucí odboru informatiky a organizačních věcí,
Krajský úřad Ústeckého kraje

Agent 007 pro připojení k základním registrům

Referenční agent pomáhá implementátorům při zjednodušování a urychlování praktického nasazení agendových informačních systémů, které se připojují na Informační systém základních registrů. Co umí a kde jej můžete získat?

Referenční agent demonstruje některé z možných způsobů připojení na Informační systém základních registrů. Konkrétně jde o připojení z populárních prostředí Java a .NET. Pro obě prostředí vznikly jednoduché aplikace, které předvádějí způsob volání webových služeb na rozhraní eGON. Nekladou si samozřejmě za cíl postihnout problematiku využití v rámci kterékoli z možných konfigurací, přehledným způsobem však ukazují základní principy a způsoby použití rozhraní.

Názorný rádce pro vývojáře agendových informačních řešení

Referenční agent je nezkompilovaným kódem pro jazyky Java a .NET. Zdrojový kód aplikace i přeloženou aplikaci lze využít libovolným způsobem. Agent vznikl na základě požadavku Správy základních registrů a byl vyvinut týmem, který zároveň implementuje Informační systém základních registrů. Na vývoji se podílel architekt, specialista na platformy .NET a Java a samozřejmě tester, který ověřoval funkcionality ukázkové aplikace. Referenční klient je připraven pro použití s publikačním testovacím prostředím, které je dostupné dvěma způsoby – prostřednictvím řízeného internetu a prostřednictvím KIVS. Pro přístup k těmto rozhraním je třeba projít postupem pro přidělení certifikátu pro přistupující agendové informační systémy (je popsán na webových stránkách systému základních registrů). K ověření funkce klienta pro jednotlivé služby základních registrů jsou také nachystána zkušební data.

Vyzkoušejte si přístup k základním registrům nanečisto

Referenční agent může účinně pomoci implementátorům jednotlivých agendových informačních systémů, aby se

co neefektivněji připojovali k systému základních registrů. Obsahuje přehledné zdroje i doprovodnou dokumentaci, proto jeho využití můžeme jen doporučit. Více informací pro vývojáře najdete na webu www.szrcr.cz/vyvojari.

Tomáš Faško, ředitel Odboru rozvoje projektů a služeb eGovernmentu, MVČR

Pavel Odstrčil, vedoucí týmu architektura IT AutoCont CZ, a.s.

Ukázkové služby

Pro implementaci referenčního klienta byly vytipovány kompozitní služby sloužící pro čtení z registrů. Klient implementuje tyto čtyři ze služeb uvedených v katalogu eGON:

- E05 robCtiPodleUdaju: zprostředkovává čtení referenčních údajů z registru obyvatel na základě vyhledání fyzické osoby podle kombinace údajů. Skládá údaje ze zmíněného registru obyvatel i registru územní identifikace, adres a nemovitostí. Podle výsledku dotazu vrací buď žádný, jeden, nebo více záznamů;
- E20 rosCtilco: na základě identifikace osoby pomocí IČO vrací požadované referenční údaje, které sestavuje z registru osob, registru obyvatel a registru územní identifikace, adres a nemovitostí;
- E99 iszrAsyncVypisFronty: umožňuje snadno a rychle získat seznam identifikátorů zpracovaných odpovědí z výstupní fronty;
- E100 iszrAsyncOdpovedZFronty: slouží pro vyzvednutí odpovědi přímo z výstupní fronty.

Registr územní identifikace, adres a nemovitostí (RÚIAN)

RÚIAN je nedílnou součástí celé soustavy základních registrů, která začne měnit fungování naší veřejné správy po 1. červenci tohoto roku. Gestorem vybudování RÚIAN a správcem celého systému je Český úřad zeměměřický a katastrální, ČÚZK. Vybudování všech základních registrů je spolufinancováno z IOP (integrováný operační program).

Čím je RÚIAN v celé soustavě základních registrů výjimečný? Tak především nevede žádné osobní údaje, takže jeho ochrana nemusí být tak vysoká, jako je tomu zejména u kolegů, kteří realizují ROB, registr obyvatel. Díky tomu, že RÚIAN nevede žádné osobní údaje, bude také jediným ze základních registrů, kde bude možné jeho data prohlížet libovolně, bez jakékoli registrace a zdarma přes internet. K tomu bude sloužit aplikace VDP, veřejný dálkový přístup. Prohlížení dat RÚIAN bude fungovat obdobně, jako již funguje dlouhodobě na ČÚZK provozované a veřejnosti známé „Nahlížení do katastru nemovitostí“. Při zmínce o katastru nemovitostí je velmi důležité si uvědomit, že vlastnictví k nemovitostem bude i nadále vedeno výlučně v katastru nemovitostí, údaje o vlastnictví nejsou obsaženy v RÚIAN.

V RÚIAN musí být všechny územní prvky skladebné. Od parcely po celou ČR. Prvky RÚIAN budou zobrazovány nad mapami státního mapového díla, nebo nad digitální mapou veřejné správy (DMVS) tam, kde DMVS bude k dispozici dříve než digitální státní mapové dílo. Připravovány jsou i služby, kdy bude možné si prvky RÚIAN zobrazit i například nad oblíbenou ortofotomapou.

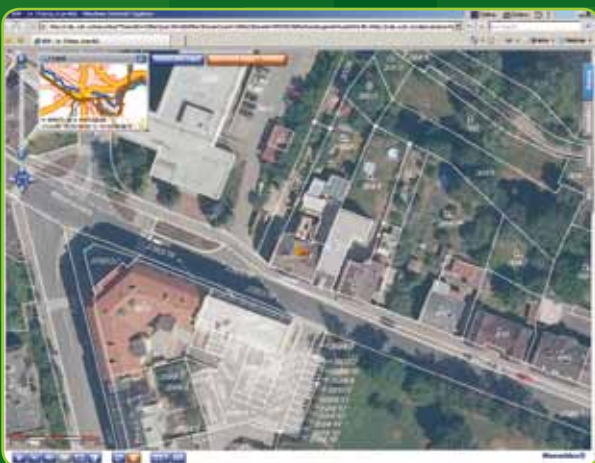
Dále je velmi důležité vědět, že v RÚIAN je zaveden princip, že nebude možné, aby existovala adresa, ke které ve skutečnosti neexistuje reálný stavební objekt. A většina stavebních objektů, pokud mají číslo popisné nebo číslo evidenční, bude muset být označena adresou a tzv. adresním místem (což je bod se souřadnicemi, kde ona adresa leží).

RÚIAN je jediný základní registr, ve kterém se ze zákona vedou i údaje, které nejsou referenční. Jedná se o takzvané TEA, technicko-ekonomické atributy stavebních objektů (například počet bytů, počet podlaží, zastavěná plocha, informace, zda je stavba připojena k vodovodu, kanalizaci atd.).

U většiny prvků RÚIAN je editorem přímo ČÚZK, ale u adres je to jinak. Odpovědnost za adresy a za jejich vazby na stavební objekty mají obce a stavební úřady, tedy místa, kde tyto údaje vznikají. Obce a stavební úřady editují data pro RÚIAN v tzv. agendovém editačním informačním systému územní identifikace, ISÚI. Dělničtí činnosti pro obce a stavební úřady je následující:

Několik ukávek z výraznějších stavebních objektů u nespojitých názvů ulic a veřejných prostranství, kde obec bude muset prověřit, zda současný stav je v souladu se zákonem.“

Stavební úřad (bude vykonávat naprostou většinu zápisů do RÚIAN prostřednictvím ISÚI):

- stavební objekt (je specifikováno zákonem, o které stavební objekty se jedná);
- adresní místo (je specifikováno zákonem, o která adresní místa se jedná).

Obec (zejména pro malé obce může jít o povinnost zápisu do RÚIAN prostřednictvím ISÚI s velmi malou četností, třeba i jen jednou za několik let):

- ulice (v ČR je jen něco málo přes 1 000 obcí, kde jsou zavedeny názvy ulic a veřejných prostranství);
- stavební objekt (je specifikováno zákonem, o které stavební objekty se jedná);
- adresní místo (je specifikováno zákonem, o která adresní místa se jedná).

Informační systém ISÚI je v ostrém provozu již od 29. srpna roku 2011. Od té doby mají obce a stavební úřady povinnost v systému pracovat (nařízení vlády č. 161/2011 Sb.). V souvislosti s adresami si s obcemi a stavebními úřady užíváme od listopadu roku 2011 mnoho místy nepřilíš radostné práce, která spočívá v potřebě vyčistit v systému adresy a jejich vazby na stavební objekty. Začínali jsme v listopadu 2011 na 92 tisících zpochybněných adres, nyní již se jedná řádově o 30 tisíc. Ve spolupráci s ministerstvem vnitra nyní

PŘEDCHÁZEJTE
NEDOBYTNÝM POHLEDÁVKÁM
DŘÍVE, NEŽ VZNIKNOU.

CHRÁNÍME VAŠE PENÍZE

WWW.SOLIDITET.CZ

KUKÁTKO

aneb jak se nezbláznit ze startu základních registrů

Základní registry jsou těsně přede dveřmi všech úřadů. Do jejich ostrého spuštění na začátku července, nám zbývá už jen několik dní. Co to pro jednotlivé úřady znamená? Nebudeme Vám tímto článkem duplikovat množství informací, které se na Vás v této souvislosti valí od Správy základních registrů nebo od Ministerstva vnitra. Zaměříme se na stav, který pravděpodobně bude řešit velké množství úřadů – nemám žádný registrovaný agendový informační systém (AIS), kterým bych dokázal přistupovat k datům v základních registrech (ZR) prostřednictvím Informačního systému základních registrů (ISZR). Jak může taková situace nastat? Pokud vyloučíme to, že jste základní registry doposud vůbec neřešili, netušíte co to AIS je a žádný AIS si tím pádem ani nezaregistrovali, zbývají v podstatě tři důvody:

1. Agendu řeším v papírové podobě, tedy žádný informační systém (IS), který bych mohl zaregistrovat jako AIS nemám. Obvykle má taková agenda nízkou četnost úkonů, které v ní vykonávám, a nevyplácí se mi investovat finanční prostředky do pořízení AIS pro takovou agendu. Nový AIS by v tomto případě pravděpodobně nijak nezvýšil efektivitu výkonu veřejné správy úřadu v této agendě.
2. Agendu řeším evidenčně v elektronické podobě například v Microsoft Excel. Zde je to obdobné jako u předchozího důvodu.
3. Agendu řeším v IS, jehož pořizovací a provozní náklady jsou natolik nízké, že se mi nevyplácí investovat finanční prostředky do integrace tohoto IS na Egon služby ISZR, tak aby se z tohoto IS stal registrovaný AIS.

Reálná situace bude nejspíše taková, že k některým agendám bude na úřadě registrovaný AIS a u některých bude platit výše uvedené. U všech třech variant důvodů „proč nemám žádný registrovaný AIS k příslušné agendě“ platí, že zákon o základních registrech to vůbec nezajímá a každý úředník musí při výkonu veřejné správy ověřit referenční údaje v základních registrech. Nesplnění této povinnosti vnímá Ministerstvo vnitra jako možný důvod, který díky porušení zákona

orgánem veřejné moci umožní zpochybnění procesního postupu správního řízení některým z jeho účastníků. Jak si tedy mohou úřady s takovou situací poradit tak, aby neporušovaly zákon?

Jednoduché a elegantní řešení je využití Kukátka – „univerzálního“ AISu pro přístup k datům v základních registrech, který pro Vás připravil AutoCont společně s Microsoftem. Jeho univerzálnost spočívá v tom, že se umí zeptat všech základních registrů na všechny referenční údaje (pro zjednodušení nebudeme uvádět, že se tak samozřejmě děje prostřednictvím ISZR). Kukátko zaregistrujete jako AIS, kterým vykonáváte všechny agendy, na které nemáte jiný speciální AIS. Velkou výhodou Kukátka je, že využívá vaši existující interní databáze uživatelů – ty máte většinou uloženy ve Vašem ActiveDirectory (pro nelCT – to je místo, kterému se říká i identitní databáze a pro vaši počítačovou síť na úřadě jsou v ní uloženy jména a hesla uživatelů). To ocení především administrátoři z vašeho IT, protože jim to řeší minimálně dva problémy:

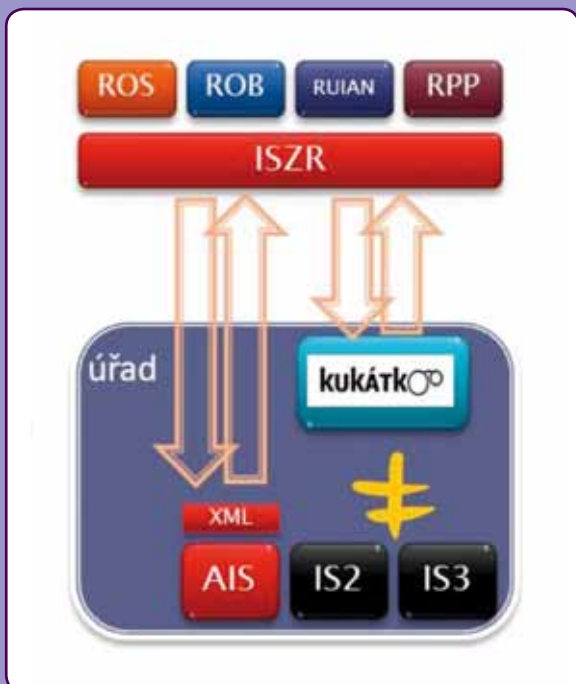
1. Nemusí pořizovat duplicitně všechny Vaše zaměstnance do jiných externích identitních databází. To jim jednak hodně šetří čas a současně i zvyšuje informační bezpečnost vašeho úřadu. Souvisí to s tím, že při fluktuaci zaměstnanců nezůstávají úředníkům,

kteří už na úřadě ukončili pracovní poměr, přístupové údaje do informačních systémů, provozovaných většinou na centrální úrovni.

2. V některých případech si při využívání externích identifikačních databází musíte zakoupit i speciální elektronické certifikáty, jejich platnost je jeden rok a každý rok musíte jejich obnovu znovu zaplatit. Když zkusíme odhadnout, kolik Vás v takovém případě stojí jeden úředník ročně (včetně nákladů na práci útvaru IT), vychází nám cca 3 000 Kč ročně. Pokud vezme v úvahu, že se základními registry bude nucena pracovat většina úředníků, snadno si spočítáte, kolik by byly roční náklady na Vašem úřadě.

Oběma problémům se vyhnete, pokud využijete Kukátko. Jak Kukátko funguje a jaká je jeho pozice uvnitř Vašeho úřadu? Názorně si to ukažme na následujícím obrázku. Nahoře vidíme jednotlivé základní registry s jejich komunikačním rozhraním, tedy s ISZR. Dole je modrým obdélníkem znázorněn jeden úřad, který má v našem případě dva registrované AIS. Jedním z nich je Kukátko, které využívají úředníci, kteří pracují s neintegrovánými IS (1 a 2) a nebo žádný IS pro svoje agendy nemají.

V jakých instalačních variantách si můžete kukátko pořídit? První je lokální instalace „Kukátko“. Při instalaci je může

administrátor napojit na Active Directory. Pro instalaci potřebujete mít k dispozici Microsoft Internet Information Server a SQL Server. Instalaci je schopen zvládnout běžný administrátor IT úřadu. Druhou variantou je „KukátkoCloud“, pro jehož provozování nepotřebujete žádné vlastní prostředí, Kukátko je provozováno ve veřejném Cloudu a i tuto verzi můžete integrovat s vaším Active Directory. Připravili jsme rovněž verzi pro oblast školství, která je speciálně uzpůsobena pro práci s dotazy zaměřenými právě na tuto problematiku. A proč pro školy? Školská zařízení jsou nově považována rovněž za orgán veřejné moci a to se všemi důsledky, tak jako u úřadů. Všechny verze Kukátka automaticky stahují z ISZR seznam agend a činnostních rolí, ke kterým jste se přihlásili (nemusíte to duplicitně znovu vyplňovat). Samozřejmostí je logování zákonem stanovených informací o přístupech k datům v základních registrech. Zobrazený výsledek dotazu si může úředník zobrazit v PDF formátu, případně exportovat do XML datové podoby, která umožňuje integraci s dalšími informačními systémy v rámci úřadu. V Kukátku nastavíte vazbu mezi vašimi úředníky a vykonávanými činnostními rolemi, což dohromady určuje, který úředník má přístup do dat konkrétního základního registru. Úředníci pracující s Kukátkem jsou ve třech základních úrovních. Nejrozšířenější bude Čtenář, tedy úředník, který prostřednictvím jednotlivých dotazů přistupuje ke konkrétním základním registrům a ověřuje potřebné informace. Další úroveň je Administrátor, tedy ten, kdo přiděluje a nastavuje oprávnění úředníků v Kukátku. Poslední úroveň, která je z našeho pohledu neméně důležitá, je Supervizor. Obvykle to bude tajemník, starosta, nebo ředitel úřadu, který se bude moci podívat na to, jaké agendy a činnostní role mají v Kukátku nastaveny jednotliví úředníci a rovněž uvidí logovací záznamy o tom, na která data v základních registrech se oprávnění zaměstnanci úřadu dívali, kdy a proč (na základě jakého ČJ).

Více informací o technických a funkčních vlastnostech Kukátka a rovněž i o cenách a licenčních podmínkách najdete na adrese www.autocont.cz/kukatko, případně na www.microsoft.cz/kukatko.

Václav Koudele
Strategy Architect Microsoft

Microsoft®

KŘÍŽOVKA

aneb jak se neztratit při přístupu k základním registrům

Začátek července přinese větším organizacím – včetně úřadů i škol – velkou změnu v podobě ostřejšího startu základních registrů. Právě v souvislosti s povinností ověřovat údaje při vyřizování správních agend v základních registrech se objevilo hned několik obtížnějších úkolů, zejména při nastavování agend a při jejich registraci. Podívejme se na jednu z českých aplikací, která má za cíl tuto agendu řešit operativně a bez vysokých nákladů.

Přemýšlíte, jak a kde nastavit oprávnění, role a činnosti pro uživatele, kteří potřebují přistupovat k základním registrům? Hledáte cestu, jak jednoduše udržovat stav oprávnění, provádět změny a vykazovat potřebné informace Správy základních registrů? Chcete data o oprávněních pružně propojit na stávající nástroje pro řízení přístupů v organizaci? Pak Vám jistě nezbyvá, než najít vhodné softwarové

řešení, které si s těmito úkoly poradí – ideálně, aniž by znamenalo přílišný zásah do Vašeho informačního prostředí, již beztak seškrtaného rozpočtu, či aby nijak nesnižovalo komfort uživatelů při každodenní práci.

Potřeby úřadů i škol můžete vyloučit spolu s Křížovkou

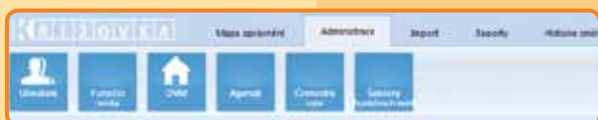
Aplikace, za kterou stojí zkušený tým českých vývojářů z AutoContu, může být přínosem zejména pro větší organizace – úřady a školy. Umožňuje totiž jednoduše, rychle a bezpečně nastavit přístupová oprávnění k základním registrům pro jednotlivé uživatele, navíc přesně podle typu agend, které zpracovávají. Křížovka dokáže zajistit nastavení oprávnění v adresářových systémech Active Directory, LDAP a podobných. Pokud organizace využívá také řešení Kukátko pro efektivní spolupráci s registry (opět od AutoContu a Microsoftu), může se navíc spolehnout na jejich plnou spolupráci.

Nasazení aplikace v praxi je snadné a rychlé díky průvodci, který zajistí jak samotnou instalaci aplikace, tak založení potřebné databáze ve standardizovaném formátu. V rámci nastavování přístupů umožňuje Křížovka provádět i hromadné operace, které významně zkrátí potřebný čas, zejména při vyšším počtu oprávněných

NETRAPTE SE S RUČNÍ PŘÍPRAVOU VÝKAZŮ

Jednou z výhod aplikace Křížovka je i automatizace přípravy povinných výkazů pro centrální orgány správy registrů. Patří mezi ně:

- seznam agend a činnostních rolí;
- seznam funkčních míst pro agendu;
- seznam uživatelů pro agendu;
- seznam agend a činnostních rolí pro funkční místo;
- seznam agend a činnostních rolí pro uživatele;
- seznam funkčních míst a přiřazených uživatelů;
- seznam agend a činnostních rolí obsahující celkový počet úředníků vykonávající agendu a počet úředníků vykonávajících činnostní roli;
- seznam činnostních rolí a oprávnění pro agendu atd.

Aplikace Křížovka nabízí jednoduché a okamžitě použitelné řešení správy přístupu k základním registrům

osob pracujících se základními registry. Aplikace navíc umí zajistit automatizovanou přípravu všech potřebných výkazů, které při registraci a každé změně přístupů vyžadují centrální orgány správy registrů.

Předcházejte účinně omylům při registraci i vykazování centrálním orgánům

Křížovka nepředstavuje pouze izolovanou, jednoúčelovou aplikaci – jejím nasazením lze do organizace vnést dlouhodobou systematizaci práce s informačními systémy pro jednotlivé agendy. Může zásadně přispět ke zpřehlednění přístupů a rolí zaměstnanců při práci s agendami, stejně jako pomoci řešit bezpečnostní a organizační potřeby při odchodech či nástupech zaměstnanců.

Z praktických přínosů aplikace Křížovka:

- jedná se o specializovanou aplikaci, která byla navržena přímo pro evidenci oprávnění pro základní registry;
- obsahuje seznam předem definovaných agend, činností a rolí, ke kterým lze jednoduše přiřadit uživatele z vlastní organizace;
- má zabudované importy a exporty z nejpoužívanějších zdrojů;
- nabízí generování všech potřebných výkazů, které vyžadují centrální orgány správy registrů;
- jde o cenově velmi atraktivní řešení s výrazným cenovým zvýhodněním pro oblast školství.

Ještě máte pocit, že by se Vám ze správy přístupů k registrům mohla zamotat hlava? Není pro to nejmenší důvod. Dostupná i snadno aplikovatelná řešení máte po ruce, kdykoli se je rozhodnete využít.

Walter Pavlišobchodní ředitel divize
Enterprise Business Solutions

AutoCont

Automatizovaná publikace životních situací na Portále veřejné správy

Každému orgánu veřejné moci, který zveřejňuje elektronické formuláře, přibyla další povinnost. Publikovat tyto formuláře také na Portálu veřejné správy. To se netýká jen interaktivních formulářů, ale i tiskopisů ve formátech, jako Microsoft Word nebo statické PDF. Formulářové řešení Software602 tuto povinnost plně automatizuje.

CO Z VAŠICH FORMULÁŘŮ A DOKUMENTŮ NESMÍ NA PVS CHYBĚT

Na začátek jen stručné shrnutí. Portál veřejné správy (PVS) dostupný na www.gov.cz by se měl stát centrálním místem, kde občané i podnikatelé najdou vše, co potřebují ke komunikaci s orgány veřejné moci – informace, kontakty, formuláře a přístup do datové schránky. Novela zákonů o informačních systémech veřejné správy (č. 365/2000 Sb.) a o datových schránkách (č. 300/2008 Sb.), která vstoupila v platnost 29. listopadu loňského roku, přinesla PVS řadu změn, jako například spojení s Czech POINTy a zřízení „telefonního seznamu datových schránek“. Pro naše účely je podstatné, že orgány veřejné moci by nyní měly na PVS zveřejňovat:

- strukturovaný popis životních situací (základní informace, určení, kdo je v záležitosti oprávněn konat, jaký je správný postup, jaké jsou poplatky, lhůty pro vyřízení atd.);
- věstníky, tedy sbírky předpisů a metodických pokynů;
- další povinně zveřejňované informace, většinou na základě speciálních legislativních předpisů;
- formuláře elektronického podání.

V současné době se jedná o povinnost závaznou pro centrální orgány státní správy. I pro města a obce je však velkou výhodou, pokud využijí možnosti publikovat své formuláře na PVS. Je-li účelem zveřejnění formulářů zkvalitnění služeb občanům, je logické, že by měl občan a podnikatel tyto formuláře najít i na centrálním místě komunikace s veřejnou správou. To platí tam, kde se jedná o skutečně interaktivní formuláře, i tam, kde statický formulář ušetří jen cestu pro tiskopis na úřad. Pokud je cílem snížení pracnosti na straně úřadu, je opět logické, že interaktivní formuláře by měly být umístěny tam,

kam budou chodit lidé s největším zájmem o elektronickou komunikaci.

V každém případě by však na PVS neměla být publikována jen část formulářů úřadu (jak se má občan dozvědět, že na jiném místě najde další formuláře?) a už vůbec by se nemělo stávat, že na PVS zůstane neaktuální verze.

Požadavek na přítomnost aktuálních formulářů na PVS je logický i z hlediska občana. Pokud přijde jako uživatel na ústřední informační místo veřejné správy a vyhledá zde informace o životní situaci, kterou řeší, má právo očekávat, že na stejném místě najde také formulář, bude mít možnost jej vyplnit a buď přímo odeslat anebo alespoň podrobit kontrole, že vyplnění je úplné a správné. To je směr, kterým se PVS ubírá a který musí respektovat každý, komu opravdu jde o zkvalitnění služeb občanům. Vkládání (nebo aktualizace) formuláře životní situace probíhá tak, že uživatel si stáhne servisní formulář, který je umístěn na <http://portal.gov.cz/portal/ovm/zvejeneniEP.html>, vloží do něj formulář životní situace jako přílohu, doplní údaje a takto vyplněný servisní formu-

lář, včetně přílohy, odešle datovou schránkou. Stejný postup umožňuje smazat již publikovaný formulář nebo v něm provést změny. Dokud úřad publikuje jednotky formulářů, není takový postup příliš náročný, přestože směřuje proti základnímu smyslu elektronizace. Místo, aby mechanická práce ubývala, vznikají další požadavky a úkony.

ŘEŠENÍ SOFTWARE602: PLNÁ AUTOMATIZACE

Pro organizaci, která publikuje desítky formulářů, však může představovat komunikace s PVS časově náročný úkol. Už jenom udržet přehled o tom, které aktualizace již byly publikovány na PVS a které ještě nikoliv! Složitost se dále zvyšuje tam, kde právo publikovat formulář mají i někteří uživatelé (například ředitelé odborů a jimi pověřené osoby) a kde publikace neprobíhá prostřednictvím systému s centrální kontrolou. V takové situaci úřad zcela závisí na tom, že nikdy nedojde k opomenutí a že si žádný uživatel neusnadní práci. Případná chyba se projeví až příchodem podání učiněného na špatné verzi formuláře.

V této souvislosti připomínáme nutnost publikovat na PVS nejen interaktivní formuláře, ale i statické (Word, PDF atd.), kterých najdete na webových stránkách mnoha obcí s rozšířenou působností více než 100. Jediným dlouhodobě přijatelným východiskem z této situace je automatizace.

Firma Software602 potřebné funkce zahrnuje již do současné verze svého formulářového řešení, respektive do produktu Software602 Form Server. Při zveřejnění každého nového formuláře nebo při zveřejnění aktualizace je k dispozici tlačítko „publikovat na PVS“, případně může být komunikace s PVS zcela automatizována. V každém případě systém automaticky vyplní příslušný servisní formulář, vloží do něj formulář životní situace, doplní data a připraví datovou zprávu k odeslání. Při odeslání datové zprávy je vytvořen (opět strojově) záznam o tom, která verze byla do PVS odeslána.

JAK PEČLIVĚ SLEDUJE VÁŠ DODAVATEL ZMĚNY?

Tato funkce je k dispozici všem, kdo využívají inteligentní formuláře životních situací a jako serverové řešení používají Software602 Form Server, ať již v rámci samostatného řešení či jako součást spisové služby (inteligentní formuláře několika desítek životních situací jsou zahrnuty v základní ceně řešení).

Automatizovaná publikace (a automatizované smazání) životních situací na PVS je dobrou ukázkou toho, jak by měla elektronizace úřadu fungovat. A to hned z několika aspektů:

1. dodavatel má sledovat změny v legislativě a v projektech centrální státní správy, včetně změn připravovaných, a včas reagovat. Nová úprava by měla být v produktu implementována nejpozději do data, kdy změna vstoupí v účinnost. Nejde přitom jen o striktní splnění požadavků legislativy a využití nových možností, ale také o to, aby nová aktivita nebyla pro úřad příliš pracná;
2. jestliže se integrace informačních systémů a technologií uvnitř úřadu stává v podstatě samozřejmým požadavkem, má být pozornost věnována také vnější integraci, tedy propojení informačních systémů s okolím organizace. V případě formulářů životních situací je vše usnadněno tím, že formuláře a PVS pracují se stejnou formulářovou technologií téhož dodavatele. Nicméně v každém případě by měl být splněn požadavek maximální automatizace, sdílení metadat, kontroly správnosti vyplňování porovnáním s daty jiné organizace apod.;
3. pro úřad představuje obrovskou výhodu, pokud IT architektura umožňuje snadné a rychlé zavádění změn. Právě to je jedním z klíčových rysů formulářových řešení Software602 sestávajících z formulářů jako nezávislých miniaplikací s vlastní logikou, designu formulářů a systému pro řízení jejich oběhu, správu a publikaci.

Mimochodem ti, kdo se dali cestou on-linových formulářů, si teď možná říkají, že měli být prozíravější, na portálu PVS čistě on-line formuláře nepůjdou zveřejnit. Již nyní se ví, že v příští verzi formulářového řešení Software602 bude možné snadno měnit off-linové formuláře v on-linové a naopak. Není náhodou právě teď ten správný čas na změnu?

Antonín Drahovzal
ředitel pro významné zákazníky
v Software602

software602

Zkušenosti s budováním základního registru obyvatel

Přehledným informacím o základních registrech (ZR) bylo v nedávné době věnováno hodně článků a prezentací, a to i přesto, že zprávy o novinkách v této oblasti příliš nezastarávají. Primární význam ZR by měl spočívat v bezpečném poskytování vybraných, právně závazných referenčních údajů o definovaných subjektech a v propagování změn v těchto údajích, provedených oprávněnými editory, do celé veřejné správy. Současně je třeba si uvědomit, že ZR není všelék, který odstraní všechny neduhy ve výkonu veřejné správy. Naopak, při uvádění ZR do života se projeví řada minulých chyb a nedostatků, které nehrály podstatnou roli při „papírovém“ výkonu veřejné správy či při provozu izolovaných agendových informačních systémů (AIS). Tento příspěvek se zaměří zejména na poznatky získané při úvodním plnění daty jednoho ze základních registrů – registru obyvatel.

Současný stav budování ROB

V registru obyvatel (ROB) jsou vedeny referenční údaje o státních občanech ČR, cizincích s povolením pobytu na území ČR a o dalších fyzických osobách podle § 17 zákona č. 111/2009 Sb., o základních registrech. Mezi primární editory údajů patří informační systém evidence obyvatel (ISEO) a cizinecký informační systém (CIS). Sekundárními editory jsou evidence občanských průkazů (ISOP), evidence cestovních dokladů (ISCD) a IS datových schránek (ISDS).

Současný stav ROB je možno charakterizovat:

- HW a základní SW je dodán a instalován;
- je zprovozněn geocluster ROB (dočasně instalováno v jedné lokalitě, nyní po přestěhování ve dvou lokalitách);
- aplikační SW byl předán a otestován v jednotném prostředí ZR;
- v produkčním prostředí byl ROB naplněn daty z ISEO, ISOP, ISCD, CIS a ISDS.

Úvodní plnění ROB daty

Při úvodním plnění ROB byl využit jednorázový pomocný identifikátor fyzické osoby (IDO). Plnění proběhlo v následujících krocích:

- převodník ORG, který vzájemně převádí agendové identifikátory fyzických osob (AIFO) platné pro jednotlivé agendy, generoval pro ISEO dostatečné množství AIFOEO;
- ISEO náhodně přiřadil každému občanu jedno AIFOEO a IDO;

- ISEO poslal do ORG seznam AIFOEO a odpovídajících IDO;
- ORG pro každou fyzickou osobu přepočtl AIFOEO na AIFOROB a do ROB poslal seznam dvojic IDO, AIFOROB;
- ISEO poslal do ROB referenční údaje identifikované pomocí IDO;
- ROB uložil obdržené referenční údaje fyzických osob k jednotlivým AIFOROB spárované podle IDO;
- byla tak dodržena zásada, že se nikdy mimo ORG nepotkají dvě AIFO. Po převodu jsou v ROB uloženy pouze referenční údaje identifikované pomocí AIFOROB.

Úvodní plnění ROB daty z CIS proběhlo obdobným postupem.

V následující tabulce jsou uvedeny počty odmítnutých záznamů z důvodů chyb ve vstupních údajích:

Údaj	ISEO	CIS
Jméno	417	283
Příjmení	270	501
Adresa pobytu	2	302
Doručovací adresa	314	2
Občanství	409	20
Doklad	1480	206

Z ISEO se převádělo více než 10 milionů záznamů a z CIS více než 1 milion záznamů. Výše uvedená chybovost tak potvrzuje předpokládaný fakt, že udržování srovnatelné chybovosti referenčních údajů o cizincích bude (při přepočtu na jednu fyzickou osobu) několikanásobně náročnější než udržování referenčních údajů o občanech ČR.

Zobecnění získaných poznatků

Je nutno si uvědomit, že výše popsané úvodní plnění ROB daty zahrnuje jen několik typů možných problémů. Při připojování běžného agendového IS na ISZR bude nutno řešit následující hlavní problémové okruhy:

- zavedení nového komunikačního rozhraní webových služeb ISZR;
- organizačně-technické zajištění připojení AIS na ISZR zahrnující mimo jiné i proces registrace agendy, orgánu veřejné moci (OVM) a AIS i získání elektronického certifikátu pro přístup AIS k ISZR;
- zavedení AIFO v daném AIS, pokud agenda pracuje s údaji o fyzických osobách;
- řešení rozdílů mezi údaji v AIS a referenčními údaji vedenými v základních registrech;
- aktualizace referenčních údajů v AIS podle ZR (např. řešení avizace změn);
- přechod od přímé komunikace mezi AIS na komunikaci prostřednictvím ISZR, pokud spolupracující agendy pracují s osobními údaji;
- splnění všech legislativních požadavků na provoz AIS (např. logování dotazů na referenční údaje fyzických osob).

Přechod od přímé komunikace mezi AIS na komunikaci prostřednictvím ISZR je možno ilustrovat na příkladu centrálního registru řidičů (CRŘ). Dosud CRŘ získával údaje o občanech přímo z ISEO a údaje o cizincích z CIS prostřednictvím ISEO. Po zprovoznění ISZR bude CRŘ získávat údaje o fyzických osobách pouze prostřednictvím ISZR, a to z ROB (referenční údaje) nebo z ISEO a CIS (nerferenční nebo „historické“ údaje). Každý ze zúčastněných AIS bude při komunikaci využívat vlastní AIFO a nebude znát AIFO přidělená jiným AIS. Převody AIFO stejné fyzické osoby přidělená různým AIS bude provádět pouze převodník ORG, což je vnitřní komponenta ISZR.

Specifické aspekty ROB

Ve srovnání s výše uvedenými zobecněními je třeba mít na paměti, že ROB je de facto interní systém v rámci ISZR, jehož služby nejsou přímo dostupné z externích sítí (komunikační infrastruktura veřejné správy - KIVS, internet), neboť služby ROB jsou zprostředkovány ISZR, který je jeho jediným bezprostředním klientem. ROB nabízí pouze webové služby a nemá uživatelské rozhraní. Na druhé straně obsahuje osobní údaje, a proto je kladen velký důraz na řešení bezpečnostních aspektů. Jedná se především o zajištění dostupnosti služeb, zajištění důvěrnosti a integrity údajů a splnění dalších legislativních požadavků, jako např. záznam (logování) prováděných operací apod.

Vysoká dostupnost služeb ROB je zajištěna zejména pomocí:

- dvou prostorově vzdálených, současně provozovaných datových center, z nichž každé je schopné zajistit požadovanou kvalitu služeb (SLA); provozovaného databázového clusteru (2 servery), clusteru aplikačních serverů (v rámci každého datového centra), zdvojení SAN a základních síťových prvků a vnitřně redundantního diskového pole;
- zálohovacích systémů v každém datovém centru;
- připravených havarijních plánů.

Bezpečnost dat ROB je podporována šifrováním uložených osobních dat (na discích, v zálohách dat) a využitím HW šifrátorů při komunikaci mezi ISZR a ROB.

Záznam operací ROB v legislativně požadovaném rozsahu je realizován na aplikační úrovni. Pro záznam operací na ostatních úrovních (např. operací administrátorů ROB) je využíván chráněný centrální syslog server.

Zajištění úspěšného úvodního naplnění ZR daty je však pouze jednou z mnoha nutných (ale nikoliv postačujících) podmínek pro kvalitní elektronické služby ZR.

Jiří Dohnal, Jiří Němec, ICZ, a.s.

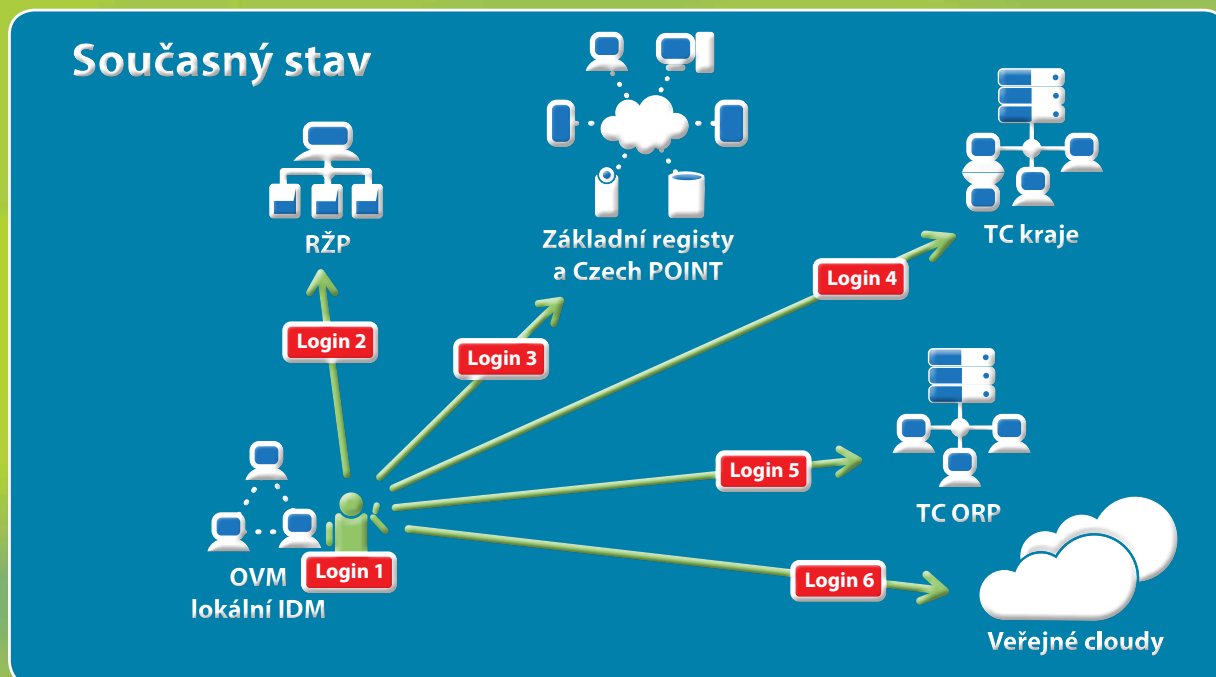
Bez federace identit nelze úspěšně provozovat sdílené elektronické služby veřejné správy

Motto: Veřejná správa nemůže být schopna poskytovat občanům efektivní a přívětivé elektronické služby e-governmentu, pokud se efektivně a přívětivě nechová sama vůči sobě.

Co to je elektronická identita? Asi nejjednodušší vysvětlení je, že to je např. přihlašovací jméno a heslo úředníka do informačního systému, přičemž tento informační systém má ověřeno, že za tímto konkrétním jménem a heslem v něm pracuje skutečný konkrétní úředník (zná jeho totožnost a ví, ze kterého je úřadu). Příkladem může být například přihlašovací jméno a heslo (login) úřednice živnostenského úřadu Jany Novotné z Městského úřadu Nymburk (paní Hauerlandová mi promine, Nymburk je zde použit jen jako příklad), kterým se přihlašuje do registru živnostenského podnikání. Jana Novotná má dnes ale minimálně dvě elektronické identity (loginy). Login1 využívá pro přihlášení do počítačové sítě na MÚ Nymburk a login2 používá pro přihlášení do RŽP. Jak oba loginy vznikají? Kdo je pro úřednici Janu Novotnou vytváří? V tomto případě pravděpodobně příslušný pracovník útvaru IT na MÚ Nymburk.

V praxi to znamená, že většinou musí útvar IT zbytečně administrovat a udržovat několik duplicitních loginů pro jediného úředníka. Je zřejmé, že to s sebou nese další zbytečně vynaložené výdaje z veřejných rozpočtů, protože něco stojí práce příslušných zaměstnanců utvářet IT a další náklady s sebou nesou licence příslušných identitních systémů. Aby se nám celý problém stávající situace elektronických identit ukázal v plné nahotě, připusťme, že naše úřednice Jana Novotná používá pro svoji práci ještě Czech POINT.

Pro přístup do něj používá login3, který je ještě doplněn příslušnými elektronickými certifikáty. Tím to ale nekončí, úřednice Jana Novotná může mít ještě další loginy (jak je naznačeno na obrázku 1). Její elektronické identity spolu nejsou nikterak propojeny. Dalším problémem současného stavu je i jeho velmi negativní vliv na bezpeč-

nost. V čem spočívá? Zkuste si představit, že Jana Novotná přestane na úřadě pracovat. Útvar IT většinou zvládá zneplatňovat loginy bývalých zaměstnanců v rámci své počítačové sítě. Směrem k externím informačním systémům (v našem příkladu je to RŽP a Czech POINT) se ale velmi často stává, že zneplatnění loginu v takovém případě nebývá provedeno. Jak tento stav řešit? Optimálním řešením současného stavu je zavedení tzv. federace identit. Co to znamená? Jednoduše to vysvětlíme na příkladu s úřednicí Janou Novotnou. Její login1 byl vytvořen v rámci lokální počítačové sítě na MÚ Nymburk. Pokud by byla nastavena federace identit, tak by RŽP (a všechny ostatní systémy) důvěřoval počítačové síti MÚ Nymburk. Jana Novotná by se ráno logovala na svém počítači do své místní počítačové sítě obvyklým způsobem. Na obrázku 2 vidíme, že při přístupu do dalších externích systémů by si tyto systémy vyžádaly potvrzení její lokální identity, tedy jejího login1. A pokud by Jana Novotná na nymburském úřadě přestala pracovat, útvar IT by zneplatnil login1 a tím by se automaticky zneplatnil přístup i do všech externích systémů. Navržené řešení je technicky snadno realizovatelné s využitím stávajících lokálních identitních systémů (obvykle Active Directory). Bez dalších nákladů se využívají stávající investice a významně se zvyšuje i bezpečnost. Na závěr mi dovolu je ještě jedno upozornění, federace identit je něco zcela jiného než slepé uličky v podobě centraliza-

ce identit v různých složitě synchronizovaných, ale stále oddělených identitních prostorech.

Cílový stav:

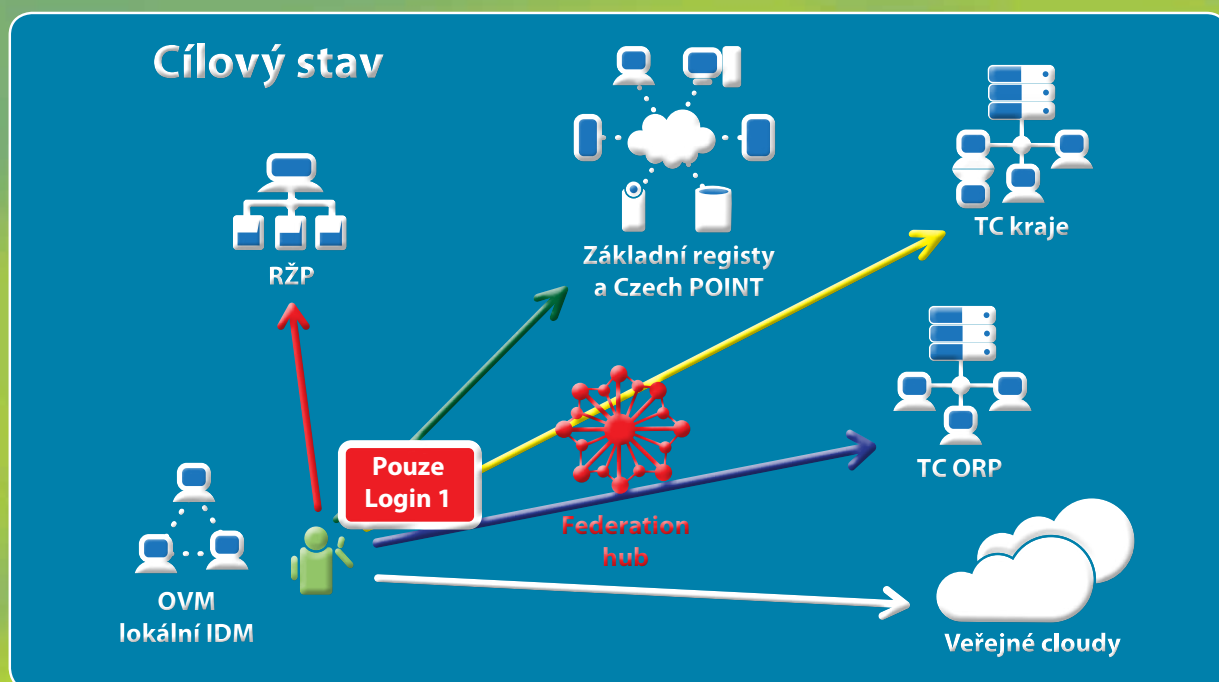
Úředníci mají jednu elektronickou identitu, která je díky federaci identit využívána všemi oprávněnými informačními systémy.

Hlavní výhody cílového stavu:

- maximální využití stávajících primárních identitních systémů jednotlivých úřadů (např. Active Directory) pro přístup k aplikacím (AISům), a to lokálním i vzdáleným;
- snižování administrativní zátěže, resp. zamezení duplicitního vytváření a správy životního cyklu identit uživatelů;
- zvýšení bezpečnosti zejména pro přístup k centrálně provozovaným informačním systémům, což znamená včasné zavádění a zneplatnění uživatelských účtů (které se nyní musí řešit lokálně i pro vzdálené aplikace);
- snižování nákladů na dodatečný HW a SW a správu systému v případě synchronizace s dalšími identitními systémy.

Václav Koudele
Strategy Architect, Microsoft

Microsoft®

Cloud pro obce a občany – již dnes realita

Firma Adobe je se svými technologiemi již tradičním dodavatelem pro organizace ve veřejné správě. O tom, jak mohou instituce s úspěchem tyto technologie využít, jsou čtenáři Egovernmentu pravidelně informováni. Dnes to však bude trochu jiné. Dnes si dovolím představit řešení jednoho z partnerů, který využil Adobe technologii k tomu, aby vybudoval portál, poskytující městům a občanům sadu služeb, spojených s věčně skloňovaným tématem – s elektronickými podáními, tedy s formuláři. Současně jde o takovou malou premiéru jejich řešení. O co jde? Dejme slovo autorům řešení.

„Centrální podatelna.cz si jako projekt směřovaný primárně na občana a firmu – v roli zákazníků státních a samosprávních úřadů ČR – klade za cíl poskytnout oběma cílovým skupinám prostor pro lepší způsob komunikace. Na straně jedné umožní občanům a firmám co možná nejsnazší vyřízení podání vůči úřadům všemi běžně dostupnými prostředky doručení. Na druhé straně vyřeší úřadům v současné době, přeplněné legislativními požadavky, dostát všem požadavkům, integrovat se s nově vytvářenými nástroji e-governmentu a v neposlední řadě poskytnout vhodné, komfortní a bezbariérové služby.“

Co si pod tímto lze představit? Laicky řešeno portál, který poskytuje formuláře. Portál obsahuje šablony formulářů a dokumentů nejčastějších životních situací. Město, obec nebo libovolná instituce se přihlásí ke službě, zaplatí poplatek za provoz služby, nahraje svoje identifikační údaje, logo, vybere formuláře, které chce občanům nabídnout, potvrdí a od toho okamžiku mohou občané příslušné formuláře využívat ke svým podáním vůči úřadu. Občan samozřejmě neplatí nic. Takto koncipovaný „cloud“ – tedy místo někde na síti s formuláři – přináší mnoho výhod jak pro úřad, tak pro občana. Pojďme se na ně podívat podrobněji.

Výhody pro úřad:

1. jednoduchost implementace

- úřad nemusí koncipovat celé technologické řešení, zajímá jej pouze funkčnost;

- úřad se nestará o údržbu celého řešení, o jeho rozvoj;
- úřad nabídne formuláře občanům velmi rychle, nemusí čekat na vývoj celého systému;

2. cena investice a provozu

- úřad, i ten nejmenší, má přístup k technologii a ke komplexnímu řešení, které by si nikdy nemohl dovolit z vlastních prostředků, zaplatí za provoz tolik, kolik odpovídá velikosti obce;
- úřad je schopen predikovat náklady na systém, nečekají jej žádná překvapení týkající se nákladů na další vývoj;

3. úřad s minimálním úsilím vyhoví legislativním požadavkům;

4. propojení s již používanými aplikacemi úřadu

- použitá technologie umožňuje jednoduchou integraci se systémy úřadu (pokud má taková integrace smysl) a spolehlivé získání dat pro další použití jak z elektronické, tak i z formy formuláře doručené na papíře;
- portál poskytuje přímé odkazy na jednotlivé formuláře, které lze jednoduše zapracovat do webových stránek úřadu a nabídnout tak přístup k formulářům přímo ze stránek úřadu.

Výhody pro občana:

1. hlavně šetří čas

- formulář si občan (podnik) stáhne, kdy potřebuje, kdekoliv, bez ztráty času chozením na úřad.
- vyplnit formulář je možno postupně, po delší dobu tak, jak má občan čas nebo jak získává potřebné údaje;

- formulář si lze uložit a použít v budoucnu, systém sám upozorní, zda použitá verze je stále aktuální;
- pokud se občan na portálu registruje, formulář je předvyplněn již známými údaji;
- portál poskytuje občanovi informace o stavu vyřízení podání; *)

2. je jednoduché formuláře používat

- celé řešení je postaveno na standardní technologii PDF, občan ke své práci nepotřebuje nic jiného než počítač vybavený internetovým prohlížečem a zdarma dostupným programem Adobe Reader. Je jedno, zda má PC s Windows nebo Linux nebo Apple. Stáhne si příslušnou českou **) verzi na stránkách <http://get.adobe.com/cz/reader/> a může jednoduše s formuláři pracovat. Většinou však již Adobe Reader na počítači má, takže nemusí dělat nic;

- odeslání je možné mnoha způsoby - elektronicky (elektronická podatelna úřadu, datová schránka) nebo lze formulář vytisknout a odeslat poštou nebo přinést na úřad.

Na obrázku vidíte několik ukázek, jak portál či formuláře vypadají. O formulářové technologii Adobe již toho bylo napsáno i v tomto časopise mnoho, řada z Vás si ji vyzkoušela při sčítání obyvatel na jaře 2011.

Proto nezbývá než uzavřít jednoduše. Přestaňte o „cloudu“ mluvit, staňte se také Vy jeho klienty. Nabídněte občanům služby, které očekávají. Za dostupnou cenu. Vyzkoušejte si formulářový portál na www.centralnipodatelnaz.cz.

RNDr. Vladimír Střálka,
Country Sales Manager, Adobe Systems

Centrální podatelna.CZ – modul administrace určený obci
Centrální podatelna.CZ – modul Podatelna občana (může být umístěn současně jako portál v rámci portálu (webu) obce. Občan, nebo firma vyřídí vše na webu obce!
Formuláře – sestávají se dynamicky před zobrazením uživateli
Formuláře detail – ukázka využití prvků ISDS (Datové schránky), elektronický podpis (kvalifikovaný elektronický podpis)

*) pokud systém úřadu tyto informace poskytuje

**) pro Linux je pouze anglicky

Cloud Computing a veřejné zakázky

Problematika nákupu služeb Cloud Computingu podle zákona o veřejných zakázkách („ZVZ“) naráží na dvě nové oblasti – jednak koncept služeb Cloud Computingu jako takový a jednak novelu zákona o veřejných zakázkách. To často vede k pochybnostem, zda služby Cloud Computingu lze podle zákona o veřejných zakázkách vůbec nakupovat.

Zatím se nejedná o standardizovaný proces, nicméně první nákupy již byly uskutečněny. Nákupy služeb Cloud Computingu je tedy možné podle ZVZ realizovat.

Co jsou cloudové služby

V září roku 2011 Národní institut pro standardy a technologie ve Spojených státech amerických definoval cloud computing jako „model služeb, který umožňuje všudypřítomný a pohodlný přístup do sdíleného prostoru konfigurovatelných IT služeb (např. sítě, servery, datová úložiště či aplikace), které mohou být rychle poskytnuty s minimem provozního úsilí a interakce poskytovatele služby.“¹⁾

Český Úřad pro ochranu osobních údajů ve svém vyjádření ke cloud computingu popsal služby cloud computing jako pronájem výpočetního výkonu či úložného prostoru poskytovatele cloud computingu. V tomto vyjádření Úřad potvrdil, že cloud computing je přípustný pro zpracování osobních údajů, nezabývá ovšem správcem jeho zákonných povinností vztahujících se k ochraně osobních údajů.²⁾

Tyto definice vystihují poměrně velkou škálu produktů, která se za pojem cloud computing skrývá, od nákupu hostovaného software až po sdílení infrastruktury pro hostování aplikací zákazníka.

V tomto článku se zabýváme cloudovými službami spadajícími do kategorie software jako služba (SaaS, Software as a Service), tedy nákup softwarových produktů hostovaných na infrastruktuře a platformě poskytovatele. Příkladem produktu software jako služba je např. Salesforce CRM, Microsoft Office 365 nebo Google Apps.

Cloudové služby mohou mít i podobu platformy jako služby (PaaS, Platform as a Service), kdy zákazník nakupuje prostor na platformě poskytovatele, nebo infrastruktury jako služby (IaaS, Infrastructure as a Service), kdy zákazník nakupuje celou infrastrukturu od poskytovatele, zejména úložiště, hardware, servery a další síťové prvky. Příkladem produktů platforma jako služba je Microsoft Windows Azure, příkladem produktů infrastruktura jako služba je Amazon EC2 – Elastic Compute Cloud. Nákup těchto produktů není předmětem tohoto článku

Služby Cloud Computingu jako předmět veřejné zakázky

Většinou se od poskytovatelů cloud služeb dozvíte, že služby Cloud Computingu se od standartního nákupu licencí liší ve škálovatelnosti a v možnosti průběžné platby (pay as you go). Už se ale většinou nedozvíte, jak tyto koncepty přeložit do předmětu veřejné zakázky.

¹⁾ National Institute of Standards and Technology (NIST), Special Publication 800-145, The NIST Definition of Cloud Computing, September 2011, Page 3.

²⁾ <http://www.uoou.cz/uoou.aspx?menu=14&loc=331#a71>

Z pohledu nákupního rozhodnutí zadavatele je při nákupu softwarových produktů v cloudových řešeních potřeba definovat následující parametry, které budou tvořit specifikaci veřejné zakázky:

- požadované softwarové produkty – z hlediska pravidel pro zadávání veřejných zakázek je přitom třeba respektovat ust. § 44 odst. 11 ZVZ, které zakazuje definici předmětu veřejné zakázky prostřednictvím konkrétního výrobce, technologie či ochranné známky. Je tedy třeba definovat požadovanou funkcionality produktů. V odůvodněných případech, pokud nelze dostatečně přesně a srozumitelně popsat předmět veřejné zakázky, je možné zvolit zástupný produkt určité kategorie a definovat produkty například jako „Google Apps nebo obdobné IT řešení“;
- celkový počet uživatelů – s tím, že bude stanovena minimální a maximální hranice, mezi kterou může počet uživatelů po dobu trvání smlouvy oscilovat;
- skupiny uživatelů a jim přiřazené sady produktů: většina poskytovatelů Cloud Computingu umožňuje, aby jednotliví uživatelé měli přístup k různým produktům, podle agendy, kterou zpracovávají. V praxi bude nejlepší definovat skupiny uživatelů a přiřadit jim sady produktů. Úplná volnost v tom, že každý uživatel může mít přístup ke kterémukoli produktu, by jak nákup i následné monitorování příliš komplikovala;
- dobu trvání smlouvy – Poskytovatelé nabízejí dobu trvání smlouvy obvykle mezi jedním a třemi roky;
- případně minimální set uživatelů a jim přiřazených produktů, jejichž nákup je zadavatel dodavateli ochoten po celou dobu smlouvy garantovat. Pokud zákazník předem ví, že počet uživatelů a jim přiřazené produkty budou po celou dobu smlouvy v určité míře potřeba, měl by toto při specifikaci předmětu plnění stanovit, protože tím pravděpodobně získá nižší cenou

ovou nabídku, než kdyby dodavatelé negarantovali žádný minimální odběr;

- případně interval, ve kterém zákazník plánuje měnit počet uživatelů a skladbu produktů. Pro zadavatele i pro dodavatele bude praktické, pokud se počet uživatelů a skladba produktů bude měnit v předem stanovených intervalech, například měsíčně nebo ročně. Pokud zadavatel stanoví minimální set uživatelů a jim přiřazených produktů dle předchozího bodu, tak se změna bude vztahovat pouze na uživatele a produkty objednané nad tento minimální set;
- případně požadavky na zabezpečení dat a na právní rámec.

Jaké zadávací řízení zvolit

- pokud odhlédneme od způsobů zadání jako jednacím řízením bez uveřejnění, užší řízením apod., které jsou voleny s ohledem na jiné okolnosti než charakter předmětu plnění, přichází pro nákup softwarových produktů v úvahu v zásadě tři možnosti;
- otevřené řízení;
- rámcová smlouva;
- dynamický nákupní systém.

Otevřené řízení

Otevřené řízení není podle § 27 ZVZ pro nákup cloudových softwarových produktů příliš vhodné, protože zadavatelé neumožňuje plně využít výhod vyplývajících ze škálovatelnosti těchto služeb. V otevřeném řízení není přípustné, aby nebyl předem jednoznačně definován celkový rozsah veřejné zakázky. Není tedy možné například v zadávací dokumentaci stanovit, že počet nakoupených licencí se bude pohybovat v rozsahu 100 – 130 kusů. Flexibilní vymezení počtu licencí, stejně jako jiných vlastností předmětu veřejné zakázky,

kteří způsobí, že není možno již v průběhu zadávacího řízení přesně určit celkovou cenu veřejné zakázky, může vést v souladu s rozhodovací praxí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže až ke zrušení zadávacího řízení (rozhodnutí ÚOHS č.j. UOHS-S272, 292/2008-2633/2009/540/RDe, č.j. S 508-R/05-078/140/VŠ a č.j. S287/2008/VZ-21603/2008/510/MO).

Rámcová smlouva

Pro nákup cloudových softwarových produktů se zdá jako nejvhodnější způsob zadání rámcová smlouva podle § 89 a n. ZVZ. Zadavatel zde vybere jednoho nebo více dodavatelů, se kterými uzavře rámcovou smlouvu, na základě které pak budou objednávány jednotlivé softwarové produkty. Z praktického hlediska bude pro zadavatele zpravidla jednodušší již v zadávacím řízení vybrat pouze jednoho dodavatele a všechny podmínky plnění vymežit již v samotné rámcové smlouvě. Rámcová smlouva by tedy vymezovala i jednotkovou cenu licencí. Poté již může zadavatel uzavírat smlouvy na konkrétní nákupy na základě písemné výzvy k poskytnutí plnění a jejího potvrzení ze strany dodavatele.

Při výběru uchazeče, se kterým bude uzavřena rámcová smlouva, by měl zadavatel zohlednit zejména jednotkovou cenu nabízenou uchazeči. Dále může zadavatel zohlednit i zabezpečení cloudového řešení, případně další parametry. Při vymezování požadavků na zabezpečení cloudového řešení je možné se inspirovat např. kritérii definovanými Aliancí pro bezpečnost cloudů (Cloud Security Alliance) v rámci programu Security, Trust & Assurance Resources („STAR“)³⁾.

Podle § 13 odst. 7 ZVZ je třeba v zadávacím řízení stanovit maximální předpokládanou hodnotu všech veřejných zakázek, které mají být zadány za dobu trvání

rámcové smlouvy. Tuto předpokládanou hodnotu by měl zadavatel stanovit na základě předpokládané jednotkové ceny a maximálního počtu licencí, které by nakoupil při využití cloudových služeb pro všechny uživatele a všechny produkty.

Dynamický nákupní systém

Dynamický nákupní systém má být podle § 93 používán zejména pro zadávání veřejných zakázek, jejichž předmětem je pořízení běžného, obecně dostupného zboží, služeb či stavebních prací. Podle rozhodovací praxe může nákup licencí do této kategorie spadat. Na rozdíl od rámcových smluv je hlavní výhodou dynamického nákupního systému možnost změny jednotkových cen v čase a průběžné soutěže více dodavatelů na základě měnících se jednotkových cen. To v případě nákupu standardních cloudových produktů nebude většinou nezbytné a případné výhody ve většině případů pravděpodobně nevyváží komplexitu zadávacího řízení.

Pravidla zadávání veřejných zakázek nákup tedy nákup cloudových softwarových produktů nijak neznemožňují. Zadavatelé někdy vnímají jako překážku nevhodnost otevřeného řízení, které je nepoužívanějším způsobem zadávání a zadavatelé s ním mají tudíž nejvíce zkušeností. Lze však předpokládat, že nákup cloudových služeb formou rámcových smluv se stane do budoucna standardním procesem a důraz bude kladen především na správnou definici potřeb zadavatele a jejich zohlednění v definici předmětu veřejné zakázky a hodnotících kritériích

Jana Pattynová
partner, PIERSTONE

³⁾ <https://cloudsecurityalliance.org/star/>

informace
komunikace

informace
komunikace

Sympozia ♦ Konference ♦ Kongresy

info♦com

komunikace informací

Krokova 2, 128 00 Praha 2

Tel.: 241 412 518

E-mail: infocom@infocom.cz

www.infocom.cz

ISSS 2012 – sjednocující téma: SYSTÉM ZÁKLADNÍCH REGISTRŮ ČR

V královéhradeckém kongresovém centru Aldis proběhl letos již 15. ročník konference ISSS (Internet ve státní správě a samosprávě). Přestože dvoudenní program byl velice bohatý a národní konferenci doprovázely i dvě mezinárodní akce – konference LORIS (Local and Regional Information Society) a V4DIS (Visegrad Four for Developing Information Society), jasně v něm dominovala témata související se systémem základních registrů, který bude zprovozněn 1. července tohoto roku a jehož pilotní provoz s ostrými daty byl oficiálně zahájen 1. dubna. Právě na konferenci ISSS měli zástupci veřejné správy i přítomní odborníci možnost se poprvé detailně seznámit s tím, jak pracuje, jak vypadají jednotlivé výstupy, i s tím, jak ovlivní samotné procesy ve výkonu státní správy a samosprávy.

Podle předběžných statistik překročil na letošní konferenci ISSS počet registrovaných účastníků opět vysoce číslo 2 000, ve výstavní části se představilo zhruba 110 firem a během dvoudenního programu se uskutečnilo přes 220 přednášek, prezentací a doprovodných akcí. Objevila se tu řada hostů ze zahraničí – nejpočetnější delegace přijela jako tradičně ze Slovenska, byli zde i četní zástupci veřejné správy z Polska i Maďarska, ale nechyběli ani odborníci na informatizaci ze Švédska nebo zástupci Evropské komise.

„Přestože jsme se jako obvykle snažili přizpůsobit programové schéma aktuálnímu obrazu rozvoje e-governmentu ČR a okolních zemí, spuštění systému základních registrů a snaha zástupců veřejné správy nashromáždit o něm co nejvíce informací jednoznačně převažovaly nad vším,“ říká RNDr. Tomáš Renčín, výkonný ředitel konference ISSS/LORIS/V4DIS. „Přednášky zástupců Ministerstva vnitra a dalších subjektů, které se na tvorbě registrů podílely, znamenaly automaticky prakticky plné sály.“

Hlavnímu tématu konference letos mohlo konkurovat co do počtu posluchačů snad jen populární slavnostní zahájení, během něhož se do diskuse moderované

Václavem Moravcem zapojili zástupci většiny ministerstev, šéfové státních orgánů i další zástupci veřejné správy. Pod taktovkou ministra vnitra Jana Kubiceho a jeho náměstka Radka Šmerdy proběhla také „živá prezentace“ práce s registry, do níž se zapojil i poslanec Jeroným Tejc jako stínový ministr vnitra.

Vedle přednášek týkajících se aktuálních trendů v oblasti informatizace veřejné správy, včetně využití cloud computingu, outsourcingu či virtualizace, komunikační infrastruktury, mobilních technologií nebo bezpečnosti informačních systémů i dat, byly připraveny i tradiční

ICT summit 2012

samostatné odborné sekce. Velkou část pondělního programu tak například v Jednacím sále tvořil blok věnovaný elektronizaci zdravotnictví, ve Visegrádském salonku probíhal blok e-turismu, úterní dopoledne ve Velkém sále bylo jako obvykle věnované GISu a ve stejnou dobu se v Jednacím sále hovořilo o finalizaci přechodu na digitální televizní vysílání, jeho budoucnosti, nových médiích i strategii Digitální Česko.

Během dvoudenního programu konference ISSS 2012 se uskutečnilo také několik významných jednání a setkání, jako například zasedání Rady vlády pro konkurenceschopnost a informační společnost, zasedání Zdravotní komise Asociace krajů ČR, jednání podvýborů Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, setkání Sdružení tajemníků obecních a městských úřadů nebo již podruhé i prestižní ICT Summit, diskusní setkání zástupců ICT průmyslu sdružených v ICT unii s reprezentanty státní správy.

V průběhu slavnostního večera konference byly vyhlášeny výsledky populárních soutěží Zlatý erb, Biblioweb, Eurocrest, JuniorErb a udělena cena ministra vnitra za rozvoj informačních a komunikačních technologií. Již o den dříve byl oznámen i vítěz soutěže Český zavináč. Kompletní výsledky všech soutěží lze najít v aktualitách na www.issc.cz.

primátor Fink jako majitel prvního výpisu ze ZR

Oficiální záštitu patnáctému ročníku konference ISSS poskytl podobně jako v minulých letech premiér ČR Petr Nečas, ministr vnitra Jan Kubice, Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR a Asociace krajů ČR. Visegrádskou konferenci V4DIS, která se letos věnovala především tématům souvisejícím s rolí moderních technologií v oblasti cestovního ruchu, tradičně zaštil 1. místopředseda Senátu Parlamentu ČR Přemysl Sobotka. Garanty jednotlivých programových bloků byli v řadě případy šéfové rezortních ministerstev a státních organizací. Konferenci opět podpořilo i hostitelské město Hradec Králové.

Více informací o konferenci ISSS 2012 i o předchozích ročnících, včetně audio- a videozáznamů, výsledků soutěží, sborníku, konferenčních zpráv a řady zajímavostí, lze najít na www.issc.cz.

PhDr. Prokop Konopa,
manažer komunikace ISSS

Městský rok informatiky 007

Magazín Egovernment, spolu s partnery, uspořádal již sedmý ročník konference Městský rok informatiky. Toto pracovní odborné setkání se letos konalo počátkem června ve Vyškově. Jeho hlavním tématem byly, vzhledem k tomu, že do jejich spuštění chyběl necelý měsíc, základní registry. Těm byly věnovány především úvodní prezentace MV ČR a Správy základních registrů. Praktické zkušenosti z testovacího provozu pak prezentovali jak zástupci Vyškova, tak i reprezentanti IT firem, které se na přípravě základních registrů podílejí.

Jak uvedl ve svém vystoupení Michal Rada z MV, přináší, pár dní před ostrým startem, jen dobré zprávy. Podle jeho mínění už bylo všechno vysloveno, není tedy co prezentovat, spíše diskutovat o tom, co nebylo pochopeno. Nyní je třeba diskutovat o tom, v jakém jsme stavu, co se stane a nestane. Je důležité, že registrů se nemusíme bát, ale chápat je jako příležitost ke změně, která ale nenastane hned od 1. 7. K tomuto datu nebude vše fungovat ideálně a tak, jak je naplánováno. Od 1.7. pouze spustíme ostrý provoz základních registrů. Pak teprve bude docházet k čištění chybných dat a registry budou znamenat přínos

pro úředníky i občany, ale postupně. Začneme pouze využívat data jiným způsobem než doposud a začneme pracovat s jednou celostátní databází referenčních údajů a to bude znamenat jistou procesní změnu na úřadech, ale i ta se bude dít zvolna.

Základní registry jsou podle slov Michala Rady připraveny k využití pro ostrý provoz. Podstatné je, že většina úředníků s nimi skutečně bude pracovat od 1. 7. Důležité ale je, že s nimi bude pracovat stejně jako doposud. Většina úředníků bude totiž i nadále používat databázové či lépe agendové informační systémy, které již používa-

jí dlouhodobě, pouze budou propojeny do základních registrů. To je tedy ona dobrá zpráva, stejně jako skutečnost, že připojit se k základním registrům nebude vůbec složité. Bude k tomu možné využít tři cesty.

- 1 **AIS – agendový informační systém**, který by měl být připraven po technické stránce a komunikovat s registry skutečně od 1.7. a je přitom jedno, zda se jedná o centrální AIS, nebo vlastní AIS každého úřadu samostatně.
- 2 **Druhá cesta jsou datové schránky**. Řada obcí nemá patrně agendový informační systém vzhledem k rozsahu agendy, kterou řeší. Ale i oni musí mít přístup k základním registrům. A tak zde bude funkcionality – formulář, jehož prostřednictvím je možné získat potřebná data ze základních registrů.
- 3 **Třetí cestou pro úřady, které ještě nemají připraveny své AIS, bude Czech POINT**. I zde bude funkcionality v rámci Czech POINT@office k možnosti získávat data ze základních registrů. Všechny tyto tři cesty budou k 1. 7. skutečně funkční.

Samotný postup připojování AISů popsala ve svém vystoupení Renata Novotná, zástupkyně ředitele SZR. Kromě podmínek správce ISZR, způsobu a náležitostí k podání žádosti ze strany OVM i podpoře pro AIS popsala ve svém vystoupení podrobně pilotní provoz v rámci Městské části Praha 13. Celou tuto prezentaci, stejně jako všechny ostatní, které zazněly ve Vyškově, naleznete ve formátu PDF na www.egovernment.cz/mesta. Na tyto dvě prezentace navázala široká diskuze, v jejímž rámci skutečně, jak avizoval Michal Rada, došlo k vyjasňování některých důležitých pojmů, představ a termínů.

Večerní společenský program se ve Vyškově odehrával poněkud nezvykle v prostorách kostela. Vzhledem ke konzumaci produktů místního pivovaru a moravských vinařů bylo jen dobře, že byl již odsvěcený.

Druhý den se v rámci konference Městský rok informatiky ve Vyškově se konal workshop Google pro města. Tento workshop navázal na předchozí akce v rámci Městského roku informatiky v Kladně 2011 a akce Google pro města pořádané v Praze v ČNB v listopadu 2011.

Předmětem workshopu bylo představit městům a obcím možnosti, které v současné době internet nabízí, představit nejnovější internetové trendy a také služby a aplikace, které mohou města a obce využít zdarma na svých webových stránkách pro prezentaci svého města, obce či regionu. Cílem bylo také ukázat, jakým způsobem lze efektivně s webovými stránkami pracovat, jak uspořádat informace apod.

Workshop byl rozdělen do 3 hlavních bloků.

První blok se zabýval aktuálními internetovými trendy, prezentací YouTube a Street View.

Mezi nejvýznamnější internetové trendy patří hlavně vyhledávání, mobil, video, e-commerce a social media.

Pokud se týká vyhledávání, tak jenom v rámci vyhledavače Google se denně uskuteční přes 4,5 miliardy vyhledávání. Stále rostoucím trendem je mobil. Mění se způsob, jak lidé k internetu přistupují (jaké k tomu používají přístroje), čím dál tím více lidí používá právě mobil-

ní zařízení a lidé vyhledávají především lokální informace. To je tedy důležité zohlednit například i pro webové stránky měst a obcí.

Dalším velmi významným trendem je samozřejmě video. Pokud se podíváme například na poslední čísla o YouTube, tak denně se uskuteční 4 miliardy zhlédnutí, přičemž přes 500 miliónů zhlédnutí je přes mobilní zařízení. YouTube čítá přes 800 miliónů návštěvníků z celého světa za měsíc. Každou minutu se na YouTube nahraje přes 72 hodin videa.

Na YouTube lidé hledají především zábavu, sebevzdělání a informace. Nicméně YouTube již zdaleka není videoplatformou pouze pro zábavu. Na YouTube nachází uplatnění ve velké míře právě také tzv. profesionální obsah. YouTube má mnoho partnerů z různých institucí a je také využíváno státní správou, politiky a úřady. Výhoda YouTube je právě v tom, že si kdokoli může založit vlastní kanál a uzpůsobit jej dle své potřeby. Má tím možnost sdělovat informace, které jsou pro něj relevantní, a šířit je subjektům, které chce oslovit.

Na závěr prvního bloku byla poskytnuta informace o Street View, zejména opět o možnosti využití Street View pro prezentaci města, obce. Taktéž bylo představeno tzv. virtuální centrum Street View, které je na webových stránkách:
<http://maps.google.cz/intl/cs/help/maps/streetview/>.

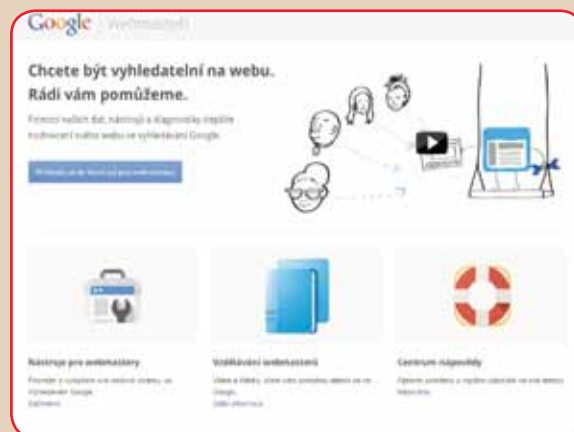
Na těchto stránkách naleznete podrobné informace o službě Street View v českém jazyce jako takové, o technologii této služby, funkci a samozřejmě také o zásadách ochrany soukromí.

Druhý blok se věnoval „výstavbě“ ukázkové webové stránky pro město s užitím map, Street View, překladače a vyhledavače Google. Tento blok názorně ukázal, že je zcela na konkrétním městu, obci, zda a jaké služby si vybere k aktualizaci či úpravě svých vlastních webových stránek. Výhodou tohoto řešení je, že celé nastavení je intuitivní, zabere pár minut a je zcela zdarma. Je tedy pouze na konkrétním uživateli, zda a co si z konkrétních možností vybere.

Google má k dispozici taktéž speciální stránky pro webmastery, včetně podrobného návodu, které jsou k dispozici zde:

<http://www.google.cz/webmasters/>;

<http://support.google.com/webmasters/?hl=cs>.

Třetí blok se zaměřil na to, jak správně a efektivně využít potenciál již existujících webových stránek. Proto je velmi důležité znát tzv. ekosystém svého webu, přivést kvalitní návštěvníky, kteří se budou na web vracet, nabízet relevantní obsah, používat nástroje pro měření efektivity webu. Tyto nástroje můžete využívat zdarma například pomocí Google Analytics.

Více o Google Analytics naleznete zde:

<http://www.google.com/intl/cs/analytics/>.

Eva Martinicová
Policy Manager, Google

Michal Jirkovský
Egovernment

K R A J S K Ý R O K I N F O R M A T I K Y

2012

Pravidelné každoroční setkání zainteresovaných do problematiky informatiky „na krajích“

JEDENÁCTÝ ROČNÍK

26.–27. září 2012

Ústí nad Labem

Pravidelné každoroční setkání důležité pro všechny, kteří mají spojitost s informatikou krajů. Opět se budeme věnovat aktuálnímu dění v jednotlivých krajích, současné situaci centrálních projektů a strategii blízké budoucnosti.

Podrobné informace sledujte na:

www.egovernment.cz/rok

Balíček Bezpečný
klíč za akční cenu
1199 Kč!

Problémy se zabezpečením strčíte do kapsy

Bezpečný klíč chrání Váš elektronický podpis a přístup do elektronických aplikací před zneužitím. Akční balíček je určen pro uživatele 32bitových operačních systémů (Windows 7, Vista, XP). Na USB token je možné si nahrát již zakoupené certifikáty.

V balíčku Bezpečný klíč obdržíte:

- USB token iKey 4000 • ovládací software Bsec PK

Cena je uvedena s DPH.

Akční balíček Bezpečného klíče nelze kombinovat s dalšími slevovými akcemi.

www.bezpecnyklic.cz

